ХИРМОНГА БАРАКА

Ўрта Чирчиқ районидаги Қорасув пахта тозалаш заводи байрам либосида. Куни кеча пахтакорларни ва уларнинг фидоқорона меҳнатларини улуғловчи, зарбдор йилда улкан ғалабаларни қўлга киритишга чақирувчи алвонлар билан безатилган «оқ олтин» карвонлари хўжаликлардан пахта заводи томон йўл олди. Бу ерда биринчи ҳосил карвонига бағишланган тантанали митинг бўлиб ўтди. Митингни район партия комитетининг биринчи секретари М. Эгамбердиев очди.

Район пахтакорлари бу йилги оби-ҳаво қийинчиликларини мардонавор енгиб мўл ҳосил тўпладилар. Эндиги вазифа етиштирилган ҳосилни қисқа муддатларда нес-нобуд қилмай йиғиштириб олиш ва она-Ватан хирмонига 51 минг тонна «оқ олтин» етказиб беришдек юксак социалистик мажбуриятни сўзсиз бажаришдан иборатдир. Ялпи ҳосилнинг 40 минг тоннаси «зангори кема»лар бункеридан тўкилади. Бунинг учун пахтазорларда 300 дан ортиқ терим агрегати юқори унум билан ишлатилади.

Митингда сўзга чиққан Охунбобоев номли колхоз партия ташкилотининг секретари Т. Мадиёров. Ленин номли колхознинг 50 центнерчи бригадаси бошлиғи Б. Исматов ва бошқалар КПСС Марказий Комитети июль Пленуми қарорларига жавобан қалб қўри, пешона тери билан етиштирган «оқ олтин»нинг бир граммини ҳам нобуд қилмай тез ва соз йиғиштириб олиш учун бутун куч ва имкониятлар ишга солинажаклиги ҳақида гапиришди.

Дастлабки кунноқ «оқ олтин» хирмонига 40 тоннадан ортиқ дурдона тўкилди.

Ш. ШОАЛИМОВ.

Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ

ЎЗБЕКИСТОН КОММУНИСТИК ПАРТИЯСИ ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ КОМИТЕТИ ВА ХАЛҚ ДЕПУТАТЛАРИ ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

№ 175 (2687).

9 СЕНТЯБРЬ ШАНБА

1978 ЙИЛ.

Баҳоси 2 тийин.

РИҲСИ ТОЖИБОЕВА Бўка районидаги Ҳамза номли колхознинг чевар теримчиларидан. У меҳнат қилаётган Юсуф Юнусов бошлиқ бригадада пахтани танлаб териш бошлаб юборилган. Моҳир теримчи мавсумда барака хирмонига 10 тонна дурдона тўқиш мажбуриятини олиб меҳнат қилаётир. Суратда: Р. Тожибоева.

И. Тўлисбоев фотоси.

ИШЧИ ЎРИНБОСАРЛАР

АСОСИЙ БИЛИМ МАСКАНИ

«Ташкенткабель» ишлаб чиқариш бирлашмаси пешқадамлари қаторида Галина Сергееванинг номи ҳам кўзга ташланиб қолди. У нормани 110—115 процент қилиб бажармоқда. 19 ёшли қизнинг ишчи таржимаи ҳоли бошланганига эса бор йўғи бир ойдан сал кўпроқ бўлди. Унга кўприк кранини ишониб топширишган эди. 5-ҳунар-техника билим юртида олган билимлари ва кўникмалари унга шу қадар қисқа муддат ичида муваффақиятга эришишга ёрдам берди.

— Билим юртимизни бу йил битириб чиққан бошқа 28 киши ҳам завод коллективига яхши ўрганиб қолди, — дейди ишлаб чиқариш таълими мастери А. Крайнова.

Бу ўқув юртини ишчи касблари «университети» деб аташади. Билим юрти кабелчилардан ташқари машинасозларни ,дурадгорларни, пайвандчиларни ҳам тайёрлаб беради. Бу ерда бўлғуси ишчилар ўн икки касбни эгаллашлари мумкин. Уларни «Ташкенткабель», «Узбексельмаш» ишлаб чиқариш бирлашмаларининг база корхоналари, Тошкент трактор заводи ўз бағрига олади. Жуда яхши жиҳозланган қирқта кабинет ва устахоналар болаларга ўрта маълумотли бўлиш ва ишчилик ҳунарини эгаллашга ёрдам беради.

— Биз ҳозир кенг профилдаги ишчилар тайёрлаш йўлидан бормоқдамиз, дейди директор Х. Муллаев.— Буни янги ўқув программалари кўзда тутади, биз бу йил ана шу янги программаларни жорий эта бошладик.Бутун таълим жараёни бамисоли икки босқичга бўлингандек. Дастлаб танланган асосий ихтисос бўйича тайёргарлик кўрилади, кейин эса турдош касбларни ўзлаштиришга, малакани янада ошириш учун назарий билимларни ўрганишга киришилади.

Кўпгина йигит-қизлар учун ана шу билим юрти мустақил ҳаётга қадам қўйиш йўлидаги асосий билим маскани бўлиб қолди.

Ҳозир бу ерда тошкентликлардан мингдан ортиқ ёшлар, шунингдек Социалистик Вьетнамдан келган қарийб 150 йигит ва қиз ишчилик маҳоратини эгалламоқда.

(ЎзТАГ).

ВАТАННИНГ ШОН-ШАРАФИ, ХАЛҚ ИФТИХОРИ

Лев Толстойнинг ижодиёти инсоният даҳосининг энг юксак чўққисига мансубдир. Унинг маънавий ҳаётимизнинг ажралмас қисми бўлиб қолган китобларида халқ ҳаётининг кенг манзараси ҳаддан ташқари теран ва бадиий қудрат билан тасвирлангандир.

«...Улкан омма меҳнат аҳлидан иборат ўқувчиларимга эга бўлиш, — деган эди Л. Н. Толстой — ва ўз фикрларимни унинг қатъий ҳукмига ҳавола қилиш кўнглимдаги энг азиз хоҳишимдир». Гениал санъаткорнинг орзуси рўёбга чиқди. Унинг юксак инсонпарварлик ғоялари билан суғорилган асарлари авлодлар ҳукмидан шараф билан ўтди.

Буюк сўз устасининг китобхонлари, халқнинг унга бўлган меҳр-муҳаббати чиндан ҳам чексиздир.

8 сентябрь куни Москвада ССР Иттифоқи Большой театрида буюк ёзувчи туғилган кунининг 150 йиллигига бағишланган тантанали кеча бўлиб ўтди.

Байрамлардагидек безатилган саҳнанинг ичкарисига Лев Николаевич Толстойнинг портрети қўйилган. Кеча қатнашчилари **Л. И. Брежнев, В. В. Гришин, А. А. Громико, А. Н. Косигин, М. А. Суслов, Д. Ф. Устинов, П. Н. Демичев, М. С. Соломенцев, К. У. Черненко, И. В. Капитонов, М. В. Зимянин** ўртоқларни гулдурос, давомли қарсаклар билан кутиб олдилар.

Президиумда Бутуниттифоқ юбилей комитетининг аъзолари, совет ёзувчилари, фан, маданият ва санъат арбоблари, жамоатчилик намояндалари, чет эллик меҳмонлар ўтирибдилар.

Бутуниттифоқ юбилей комитетининг раиси, СССР

Л. Н. ТОЛСТОЙ ТУҒИЛГАН КУННИНГ 150 ЙИЛЛИГИГА БАҒИШЛАНГАН ТАНТАНАЛИ КЕЧА

ёзувчилар союзи правлениесининг биринчи секретари Г.М. Марков тантанали кечани очди.

Гениал ёзувчи туғилган куннинг 150 йиллик байрами бамисоли баҳор тошқинидек бутун мамлакатни қамраб олиши, деди у Толстойнинг жасорати мангулигини, шон-шуҳрати чексизлигини, халқнинг унга бўлган меҳр-муҳаббати буюклигини яна бир марта кўрсатди.

Лев Толстой рус миллатининг порлоқ чўққиси, барча совет кишиларининг ифтихори эди ва шундай бўлиб қолади. Ғоят буюк ёзувчи, асло ўлмас бадиий сўз дурдоналарини яратган Толстой ватанимизнинг социал тараққиётига, золимлар ва эксплуатация дунёсининг ағдарилишига, халқ оммасининг баҳодирона бунёдкорлик кучларининг уйғонишига, адолат, тенглик, одамийликнинг тантанасига, жамиятнинг маънавий янгиланишига мисли кўрилмаган куч-ғайрат билан ёрдам берди. У ўзида бир инсон ҳаётида бутун бир оламни сиғдира олган гигант эди.

В. И. Ленин бундай деб ёзган эди: «Л. Толстой ўз асарларида шу қадар катта масалаларни майдонга қўя олдики, бадиий кучи жиҳатидан шу даражада баландга кўтарилдики, унинг асарлари жаҳон бадиий адабиётида биринчи ўринлардан бирини эгаллади».

Толстой революцион ларзали кунларга қадар етиб келмади, лекин ишчилар синфи ва унинг ленинчи партияси ёзувчининг адабий меросини юксак қадрладилар. Ана шу меросда келажакка мансуб бўлган ҳамма нарсадан меҳнаткашларнинг озодлик учун кураши ва янги социал уклад қурилиши манфаатлари йўлида тўла тўкис фойдаланилди. Толстой чор Россиясида қанчалик кенг машҳур бўлмасин совет тузуми йилларидагина, ватанимиз ёппасига саводхонлар мамлакати бўлганидан кейингина Лев Толстойнинг китоблари чинакам халқ мулки бўлиб қолди.

Леонид Ильич Брежнев 1977 йил 17 январь куни Лев Николаевич тўғрисида самимий ва кишини тўлқинлантирадиган гапларни айтди. «Ясная Полянага келган кишининг юраги уришдан тўхталгандек бўлади. — деб ёзган эди у уй-музейнинг ҳурматли меҳмонлари дафтарига, — бу ерда энг улуғ рус ёзувчиси, жаҳон маданиятининг даҳоси, янги-янги авлодлар учун ҳикмат манбаи бўлиб қоладиган асарлар муаллифи яшаб ижод этган. Лев Толстой асарларида рус халқининг характери тўла-тўкис ва кенг акс этган. Бу асарларда халқ кучларининг тарихдаги ҳал қилувчи роли тўғрисидаги, инсон билан жонажон диёрининг узвий алоқаси ҳақидаги фикрлар тараннум этилган.

«Уруш ва тинчлик» қаҳрамонлари совет кишиларидан бир ярим аср аввал ўтишган. Аммо юксак ватанпарварлик ва қаҳрамонлик туйғулари, ўша-ўша ҳақиқат ва адолат, Ватан ор-номуси учун жон беришга тайёр бўлиб туриш руҳи уларни яқинлаштиради».

Г. М. Марков Бутуниттифоқ юбилей комитети, СССР Ёзувчилар союзи ва Маданият министрлиги номидан, шунингдек кечанинг барча иштирокчилари номидан Толстой тантаналарига жаҳоннинг ўн етти мамлакатидан келган ёзувчиларни, маданият ва санъат арбобларини самимий табриклади.

А. М. Горький номли Жаҳон адабиёти институти директори, СССР Фанлар академиясининг мухбир аъзоси Г. П. Бердников «Лев Толстой ва ҳозирги замон» мавзуйида доклад қилди.

Жаҳон тинчлик кенгашининг вице-президенти, «Халқлар ўртасида тинчликни мустаҳкамлаш учун» халқаро Ленин мукофоти лауреати, Аргентина ёзувчиси Альфредо Варелага сўз берилади.

Кечада, шунингдек, Болгария ёзувчилар иттифоқининг раиси Пантелей Зарев, Ҳиндистон адабиёт миллий академиясининг президенти Уманшанкар Жоши, КПСС Тула область комитетининг биринчи секретари И. Х. Юнак сўзга чиқдилар.

* * *

8 сентябрь куни совет ёзувчилари маданият ва санъат арбоблари, жамоатчилик номояндалари, Л. Н. Толстой туғилган куннинг 150 йиллик байрамида қатнашиш учун келган чет эллик меҳмонлар буюк ёзувчининг Москвадаги ҳайкалига гуллар қўйишди.

(ТАСС).

ТАДБИРКОР ДЕҲҚОНЛАР

Раиснинг хонасига кирганимизда у бир киши билан суҳбатлашмоқда эди. Гап чўпоннинг бурчи ва масъулияти ҳақида борарди. Афтидан, суҳбатдошининг жавоблари раисни қаноатлантирмади. Унинг чеҳраси тундлашди.

— Қанақаси бўлди, оға, — деди раис. — Қўл остингизда ишловчи одам беодоблик қилса-ю, сиз бепарво юрсангиз.

— Биз гаплашиб олдик, — деди бояги киши кўзларини ердан узмай, — энди қайтарилмайди.

— Биласизми, — деди раис, — агар фарзандингиз бирор ножўя иш қилиб қўйса, ўша заҳоти унга танбеҳ бермасангиз, бора-бора гапингизга кирмай қўяди, менсимайдиган бўлиб қолади.

— Тушундим, раис, тушундим, — деди у. — Чўпонлар уни ўртага олиб роса адабини беришди. Тавбасига таянди. Гапимга ишонаверинг.

Бояги киши чиқиб кетгач, раис Маҳмуд Исматов тушунтириб берди. У қўйчилик фермасининг мудири Холхўжа Икромов экан.

— Келес массивида меҳнат қилаётган чўпонларимизнинг ишлари ёмон эмас, — деди раис. — Бу йил ҳар юз бош совлиқдан 105 тадан қўзи олинди. Айниқса, чўпон Мусабек Мусахонов яхши меҳнат қилди. Ҳар юз бош совлиқдан 110 бошдан қўзи олди.

Лекин чўпонлардан бири ютуқлари олдида эсанкирабди шекилли, интизомсизлик қилибди.Озроқ кайф қилиб олиб, мен ундай қилдим, мен бундай қилдим, деб мақтанибди. Бу албатта, бошқаларни жиғига тегади-да! Ҳозир ферма мудирига ана шуни шама қилаётган эдим.

КПСС Марказий Комитети июль Пленумида чорвачиликни ривожлантириш, гўшт, сут етиштиришни кўпайтириш масаласига алоҳида эътибор берилди. Бизнинг хўжалик пахтакор хўжалик. Лекин чорвачиликка ҳам ихлос қўйганмиз. Мана бир неча йилдирки сут етиштиришда ҳам областда олдинги ўринлардан бирини эгаллаб келмоқдамиз.

— Чиндан ҳам бу соҳадаги ишларингиздан ўрнак олса арзийди. Пахта билан бирга гўшт, сут чорвачилиги баравар ривожлантирилмоқда. Бунинг сири нимада?

— Моли тўқнинг кўнгли тўқ, —деди раис. — биз гўшт, сут етиштиришни планлаштирар эканмиз энг аввало, озуқа базасини мустаҳкамлаш тўғрисида қайғурамиз. Масалан, маккажўхорининг ҳар гектаридан кам деганда 100 центнердан дон ҳосили олинади.

Сўнгра раис бизни маккажўхори пайкалига бошлади. Кўп ўтмай колхознинг Абдулла Зияев бошлиқ бригадаси дала шийпонига етиб келдик. Бригадир кўрсаткичлар тахтасида осиғлиқ турган журнални бизга узатди. Унда маккажўхорини экиш, парвариш қилиш соҳасида амалга оширилган агротехника тадбирлари қайд қилиб борилар экан.

Мана ёзувнинг мазмуни: Эски бедапоя ўрнига иккинчи ўримдан кейин маккажўхори экилди. Биринчи ўримда ҳар гектаридан 240 центнердан, иккинчи ўримда 138 центнердан кўк масса олинди. Бу иш 6 июнь куни тугалланди. 7 июнда ҳар гектарига 300 килограммдан карбамид, 150 килограммдан калий, 60 килограммдан гексахлорам солиниб, сўнг 8—9 июнь кунлари шудгор қилинди. 45—50 сантиметр чуқурликда ҳайдалган ерга эртаси куниёқ тез пишар «ВИР-338» навли маккажўхори экишга киришилиб, 10 иш кунида тугалланди. Кетма-кет сув қўйилди.

16—17 июнь кунлари маккажўхори ниҳоллари кўзга ташланиб қолгач, ҳар гектар ерда 45 минг, бир метрда эса 4—5 тадан кўчат қолдирилиб ягана қилинди.

21 июнь куни биринчи культивация бошланиб, бир ҳафта ичида биринчи комплекс ишлов тугалланди. Ҳаммаси бўлиб маккажўхори уч марта суғорилди, уч марта культивация қилинди.

— Бизнинг тажрибамиз яхши натижа берди, — дейди раис. — Айримлар беда ўрнига маккажўхори экилса, қандай бўлади, кейинги йил баҳорда бу ерга экилган пахтадан мўл ҳосил олиб бўладими, маккажўхори беда тўплаган азотнинг ҳаммасини ҳазм қилиб қўяди-ку, деб ўйлашади. Бу нотўғри, бизнингча. Маккажўхоридан бўшаган ер ҳайдалиб, чигит экилса, у бехато униб чиқади. Беда ўрнига экилганида эса яхши чиримай қолган илдизлар уруғнинг уяларга нормал тушишига ҳалал беради ва дастлабки культивация даврида кўплаб ёш ниҳолларни кўчириб юбориб нобуд қилади.

Янгийўл районидаги «Коммунизм» колхози маккажўхорикорлари бу йил 260 гектар ерда «қаҳрабо дон» етиштирдилар. Ҳар бир далада, ҳар бир пайкалда агротехника тадбирлари пухта амалга оширилганлиги учун баракали хирмон кўтарилмоқда.

Н. РИХСИЕВ.

ПОЛИЗЧИЛАР КОНКУРСИ

8 сентябрь куни Ўзбекистон ССР Халқ хўжалиги ютуқлари виставкасида полизчиларнинг республика конкурси ўтказилди. Конкурсда Ўзбекистоннинг 73 колхоз ва совхозидан илғор деҳқонлар, халқ селекциячилари, шунингдек сабзавот полиз экинлари ва картошка илмий-тадқиқот институтининг олимлари иштирок этдилар.

Қорақалпоғистон АССР ва республиканинг барча областларидаги водийлар ва воҳаларда етиштирилган қовуннинг 80 нави конкурсга тақдим этилган эди. Конкурс полизларда муносиб ўрин эгаллаши лозим бўлган энг қимматли навларни аниқлаш, ана шу маҳсулотнинг сифатини янада яхшилаш йўлларини белгилаш имконини берди.

Фарғона область, Охунбобоев районидаги 1 Май номли колхоз халқ селекциячиси, 1977 йилги конкурс ғолиби А. Алигавҳаровга тантанали вазиятда диплом ва «Москвич» автомашинаси топширилди. Бу йилги конкурсда соврини ўринларни эгаллаган халқ селекциячиларидан бир группаси республика Қишлоқ хўжалиги министрлиги билан Ўзбекистон ССР Халқ хўжалиги ютуқлари виставкасининг дипломлари ва қимматли совғаларига сазовор бўлди.

КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюроси аъзолигига кандидат, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари Ш. Р. Рашидов, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети бюросининг аъзолари ва бюро аъзолигига кандидатлар И. Г. Анисимкин, Л. И. Греков, И. Р. Қурбонов, Т .Н. Осетров, О. У. Салимов, Н. Ж. Худойбердиев, Н. Маҳмудов, Г. М. Орлов қовуннинг энг яхши навлари қўйилган павильонни кўздан кечирдилар. Ш. Р. Рашидов селекциячилар билан суҳбатда қишлоқ хўжалигининг ана шу муҳим тармоғини янада юксалтириш, энг юқори талабларга мос бўлиб тушадиган янги навларни яратишга қаратилган селекция ишини яхшилаш соҳасида республика полизчилари олдида турган вазифаларга тўхталиб ўтди.

(ЎзТАГ).

БОЛГАР ХАЛҚИНИНГ БАЙРАМИ

Кеча Тошкентда пойтахт шаҳри ва области жамоатчилиги вакилларининг Болгария социалистик революциясининг 34 йиллигига бағишланган тантанали йиғилиши бўлиб ўтди.

Йиғилишни чет мамлакатлар билан дўстлик ва маданий алоқалар Ўзбекистон жамияти президиумининг раиси И. Х. Тўхтахўжаева очди. Тошкент область партия комитетининг секретари, совет-болгар дўстлиги жамияти Ўзбекистон бўлими правлениесининг раиси А .М. Хўжаев Болгария социалистик революциясининг 34 йиллиги тўғрисида доклад қилди.

Йиғилиш қатнашчилари халқ ҳокимияти йилларида Болгария босиб ўтган шонли йўл, совет-болгар дўстлиги ва ҳамкорлиги тўғрисида тўлқинланиб гапирдилар. Болгар халқи Болгария Коммунистик партияси раҳбарлигида социалистик революцияни амалга ошириб, янги ривожланиш йўлига ўтиб олди. Болгария Совет Иттифоқи ва бошқа қардош давлатлар ёрдамида янги жамият қурилишида улкан муваффақиятларни қўлга киритди.

Совет ва болгар халқларининг дўстлиги барча соҳалар бўйича йил сайин мустаҳкамланиб бормоқда. Ўзбекистон ва Болгария Халқ республикаси меҳнаткашлари ўртасида ўрнатилган алоқалар бу дўстликнинг ёрқин ифодасидир. Бир неча йилдирки, Тошкент области Хасково округи билан, Андижон области Ямбол округи билан дўстлашиб келмоқда. Йиғилишда Бухоро областида иш олиб бораётган болгар бинокорлари партия комитетининг секретари Васил Дилков сўзлади.

Йиғилиш қатнашчилари Бутуниттифоқ болгар-совет дўстлиги комитетига табрик хати йўлладилар.

ОБЛАСТЬ РАЙОНЛАРИДА ДЕФОЛИАЦИЯНИНГ БОРИШИ ҲАҚИДА 8 СЕНТЯБРГАЧА БЎЛГАН МАЪЛУМОТ

Биринчи устун — районлар: иккинчи устун — бир кунда дефолиация қилинган майдон; учинчи устун — мавсум бошидан бери (планга нисбатан процент ҳисобида)

Ғалаба —	16,4	79,3
Янгийўл	19,6	74,5
Оққўрғон	15,1	60,5
Ўрта Чирчиқ	11,6	58,2
Бекобод	12,4	56,1
Бўка	9,3	50,1
Пискент	11,5	35,4
Чиноз	6,3	31,5
Коммунистик	3,1	9,9
Область бўйича:	12,5	56,1

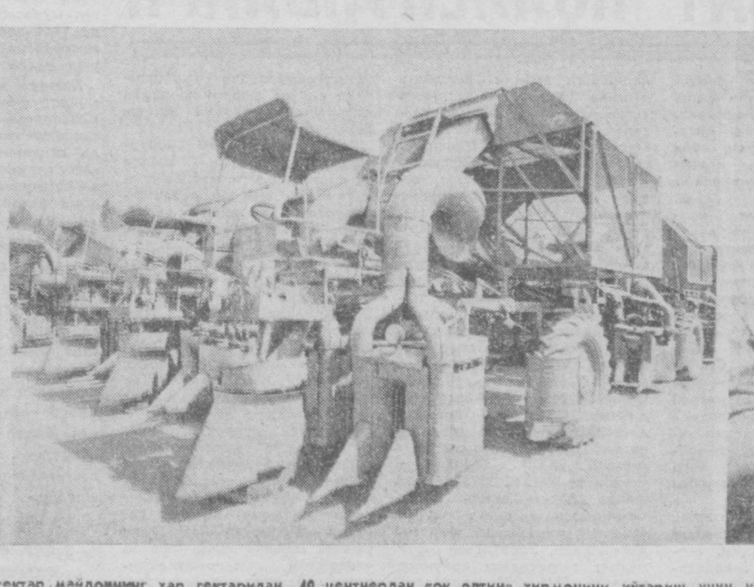

ЎРТА ЧИРЧИҚ районидаги Охунбобоев номли колхоз деҳқонлари мавжуд 1400 гектар майдоннинг ҳар гектаридан 40 центнердан «оқ олтин» хирмонини кўтариш учун курашаётирлар. Хўжаликда етиштирилган ҳосилнинг асосий қисми механизмлар ёрдамида йиғиштириб олинади. Айни кунларда пахта териш машиналарининг механик ҳайдовчилари ўз агрегатлари билан йиғим-терим мавсумига шай туришибди. Суратларда: (чапдан-ўнгга) Абдуваҳоб Рабиев. У агрегатларни мавсумга тайёрлашда алоҳида жонбозлик кўрсатди; «зангори кема»лар старт майдонида; устахона мудири Э. Ҳалимов механик ҳайдовчилар М. Ҳайдаров, К. Бекенов, Т. Ўрмоновлар билан суҳбатлашаётир.

И. Глауберзон ва В. Сироткин фотолари.

Янгиликларни жорий қилиб

ҚИШЛОҚ ҳаёти тобора серқирра бўлиб бормоқда. Жумладан, бизнинг Киров қишлоқ Совети депутатлари ҳам кишилар турмушининг турли соҳалари билан боғлиқ бўлган кўпгина ибратли тадбирларни амалга оширмоқдалар. Совет сессиялари ва ижроия комитет йиғилишларида ободончилик, қурилиш,янгича анъаналарни жорий қилиш бўйича кўпгина масалалар муҳокама этилмоқда. Фақат ўтган йилнинг ўзида ижроия комитет йиғилишларида 58 та муҳим мавзу кўриб чиқилди.

Бу ишларда қишлоқ Совети қошида ташкил этилган 9 та доимий комиссия ва 8 та депутатлар группаси фаоллик кўрсатмоқда. Унинг Б. Раҳмонов, С. Аббосов, С. Жамолов ва П. Мавлонов сингари аъзолари ҳамма соҳаларда мунтазам равишда назорат ўрнатганлар.

Ёшларни ҳарбий-ватанпарварлик руҳида тарбиялашга ҳам алоҳида аҳамият берпмиз. Байрам ва тантанали кунларда ёшлар билан кекса авлод вакиллари — уруш ва меҳнат ветеранларининг учрашувлари, оталар жасорати ҳақидаги суҳбатлар, Совет Армияси сафига тантанали равишда кузатиб қўйиш одат тусига айланиб қолди.

Депутатларимиз турмуш фаровонлигини янада юксалтириш, қишлоқ кишилари ҳаётига янгича мазмун киритиш учун тинимсиз курашмоқдалар. Ҳар бир ижобий янгиликни жорий этиш, мавжуд маиший хизмат кўрсатиш корхоналари, савдо шахобчалари, медицина муассасаларининг фаолиятини янада яхшилаш муҳим масалалардан бўлиб қолмоқда.

Р .САИДОВА,
Бўка районидаги Киров қишлоқ советининг секретари.

ЭРТАГИ КУН ТЕМИРЙЎЛЧИЛАРИ

Тошкентдаги 31-ҳунар-техника билим юрти икки янги касбдаги ишчилар — машинист ёрдамчилари ва электровоз ремонт қиладиган слесарлар тайёрлаб чиқара бошлади. Бу ерда йигитлардан қарийб бир ярим минг киши саккиз ихтисос бўйича таълим олади. Ҳунар-техника билим юрти ишчи касблари билан бир вақтда ёшларга ўрта маълумот ҳам беради.

(ЎзТАГ).

Тошкент метросозлари метрополитеннинг иккинчи навбати қурилишини жадал суръат билан олиб боришмоқда. Бу фоторепортаж Пушкин станцияси чап ва ўнг тоннеллари бунёд этилаётган зарбдор участкада фотообъективга туширилган. Габдураҳмон Медведев (юқоридан) участка маркшейдери. Тоҳир Муродов 8-шахтанинг пешқадам проходкачилар бригадири. У Тошкент метросининг биринчи навбати қурилишидаги фидокорона меҳнати эвазига III-даража Меҳнат Шуҳрати ордени билан тақдирланган. Пастдаги суратда—Ҳамид Олимжон станциясига чиқадиган тоннель кўриниши.

И. Глауберзон ва **В. Сироткин** фотолари.

ДАЛАДА ХИЗМАТ

Маиший хизмат кўрсатиш ходимлари қишлоқ хўжалигини юксалтириш қишлоқ аҳолисига кўрсатилаётган маиший хизмат кўламини янада кенгайтириш ва сифатини яхшилаш билан боғлиқ эканлигини тўла ҳис этмоқдалар. Улар бундан буён ҳам шаҳар ва қишлоқ аҳолисига кўрсатилаётган хизмат даражасини мунтазам ўстира боришга ҳаракат қилмоқдалар.

1975 йилда область бўйича ҳар бир кишига 8 сўм 45 тийинлик, қишлоқ жойларда эса 7 сўм 09 тийинлик хизмат кўрсатилган эди. Ўтган йилда эса қишлоқ меҳнаткашларига кўрсатилган хизмат киши бошига 9 сўм 64 тийинни ташкил этди. Қишлоқда турмуш фаровонлиги муттасил ўсиб бораётганлигини ҳисобга олиб ўнинчи беш йилликнинг ўтган даври мобайнида талаб ва эҳтиёжларга яраша маиший хизмат кўрсатиш кўламини 6819 минг сўмга кенгайтирдик. 1975 йилда қишлоқ аҳолисига кўрсатилган умумий хизмат ҳажми 14 миллион 215 минг сўмликни ташкил этган бўлса, бу йил 21 миллион сўмликдан кўпроқ маиший хизмат кўрсатишни мўлжаллаганмиз.

Қишлоқ меҳнаткашларига кўрсатилаётган маиший хизматни яхшилаш, уларни хизматнинг ҳар бир туридан баҳраманд этиш мақсадида ишлаб чиқариш ихтисослаштирилмоқда ва концентрация қилинмоқда. Илгари мураккаб маиший техника, радиоаппаратуралар, трикотаж буюмларини ремонт қилиш ва тайёрлаш бўйича область бирлашмалари тузилган эди. Эндиликда кийимбошларни химиявий усулда тозаловчи, пойафзал ва кўнгалантерея буюмларини ремонт қилувчи ва якка тартибда тикувчи бошқармалар ҳам ташкил қилинди.

Колхоз ва совхозларнинг марказий усадьбаларида, йирик аҳоли пунктларида область аҳолига маиший хизмат кўрсатиш бошқармаси корхоналарига қарашли 66 та маиший хизмат уйи ва 119 та комплекс қабул пунктлари ишлаб турибди. Комплекс қабул пунктлари аҳолига барча тур хизматни кўрсатаяпти. Эндиликда ҳар бир майда-чуйда ишларни битириш учун район марказларига ёки шаҳарларига боришга ҳожат қолмади. Маиший хизмат уйлари комплекс қабул пунктлари аҳоли эҳтиёжини тўла-тўкис қондираяпти.

Биз хизмат кўламини кенгайтириш билан бирга унинг сифатини яхшилашга, хизмат кўрсатиш формаларини такомиллаштиришга ва хизмат маданиятини оширишга ҳам алоҳида эътибор бермоқдамиз. Хизмат сифат ва маданиятини юксалтириш барча ходимларимиз, жамоат ташкилотлари ва бошқарма олдида турган энг муҳим вазифадир.

Ўзбекистон ССР Аҳолига маиший хизмат кўрсатиш министрлиги ва маҳаллий саноат, коммунал маиший хизмат корхоналари ходимлари касаба союзларининг республика комитети қишлоқ аҳолисига кўрсатилаётган маиший хизматни янада яхшилаш юзасидан социалистик мусобақани кенг қулоч ёйдириш мақсадида бу йил «Энг яхши район маиший хизмат кўрсатиш комбинати» ва «Энг яхши қишлоқ комплекс қабул пункти» деган номлар учун конкурс эълон қилганлар. Биринчи ярим йиллик якунлари бўйича Бекобод район маиший хизмат кўрсатиш комбинати ишлаб чиқаришда юксак кўрсаткичга эришганлиги учун биринчи ўринни эгаллади ва министрлик ҳамда маҳаллий саноат, коммунал маиший хизмат корхоналари ходимлари касаба союзлари республика комитетининг фахрий дипломи ва пул мукофотига сазовор бўлди. Ўрта Чирчиқ райони маиший хизмат кўрсатиш комбинати эса учинчи ўринни эгаллаб, диплом ва пул мукофоти билан тақдирланди. Бекобод районидаги «Партия XXV съезди» совхозида жойлашган комплекс қабул пункти республика конкурсида биринчи ўринни, Ойбек номли совхоз ва Дзержинский номли колхозга жойлашган комплекс қабул пунктлари эса иккинчи ўринни эгаллади. Ғолиблар министрликнинг фахрий дипломлари ҳамда пул мукофотларини олдилар.

Маиший хизмат сифати ва маданиятини ошириш юзасидан бошланган социалистик мусобақада Оҳангарон район маиший хизмат кўрсатиш комбинати сартароши Турғун Акбаров, пойафзал тикиш ва ремонт қилиш бошқармаси мастери Сайфуддин Шаропов, Чиноз район маиший хизмат кўрсатиш комбинати чевари Сайданиса Расулова, Калинин район маиший хизмат кўрсатиш комбинати бичиқчиси Мастура Эшонқулова, Тошкент район маиший хизмат кўрсатиш комбинати суратчиси Рихсибой Раимов ва бошқа илғорлар пешқадамлик қилмоқдалар. Улар ўз самарали меҳнатлари билан дала меҳнаткашларининг кайфиятини чоғ этмоқдалар, ҳамкасблари ўртасида намуна бўлмоқдалар.

Пахтакорларимиз ҳаётида энг масъулиятли дамлар бошланмоқда. Колхоз ва совхозлар пахта йиғим-теримини ёппасига бошлаш арафасида турибдилар. Шундай дамларда маиший хизмат ходимлари ҳам бевосита дала бошида бўлиб пахтакор ва механизаторларга хизмат кўрсатишлари, улар вақтини тежашга кўмаклашишлари керак. Механизаторлар, совхоз ишчилари, ҳашарчиларга бевосита дала шийпонларида ва тайёрлов пунктларида хизмат кўрсатишни ташкил этиш мақсадида кўчма бригадалар тузмоқдамиз. Бригадаларга сартарошлар, пойафзал, кийим-бош ремонти усталари, бичиқчи ва тикувчилар, суратчилар киритилган. Улар деҳқонлардан буюртма қабул қиладилар, хизматларини тез ва соз бажарадилар.

Ҳозирча бундай бригадалардан 40 таси ташкил қилинди. 300 мутахассис бригадаларга бириктириб қўйилди. Бундан ташқари стационар устахоналар, маиший хизмат уйлари ва комплекс қабул пунктлари иш режими ҳам қайта кўриб чиқилиб, улар ишини кечки соатларда ташкил этиш маъқул деб топилди.

Кўчма комплекс қабул пунктлари ва устахоналар ишини координациялаш мақсадида ҳар бир район маиший хизмат кўрсатиш комбинатида директор ёки бош инженер раҳбарлигида оператив штаблар тузилди. Район штаблари ишини координациялаш мақсадида эса область аҳолига маиший хизмат кўрсатиш бошқармаси ҳузурида ҳам шундай оператив штаб ташкил қилинди.

Қишлоқда маиший хизмат кўламини кенгайтириш, аҳоли талаб ва эҳтиёжларини тўлароқ қондириш учун ҳали кўп ишлашимиз керак. Областдаги колхозлардан 12 тасида, совхозлардан 7 тасида ҳамон маиший хизмат устахоналари ташкил қилинмаган. Бундай хўжаликлар қарийб барча районларда бор. Хўжалик раҳбарлари, халқ депутатлари маҳаллий советлари маиший хизмат устахоналари учун махсус хоналар ажратишни пайсалга солиб келмоқдалар. Жойларнинг йўқлиги учун ҳам маиший хизмат кўламини яна ҳам кенгайтира олмаяпмиз. Ҳамкорлик ва ҳамжиҳатлик билан иш кўрсак бундан фақат халқ ютади.

Маиший хизмат корхоналарининг коллективлари қишлоқ меҳнаткашларига намунали хизмат кўрсатамиз, деган шиорни баланд кўтармоқдалар. Шу шиор остида бошланган мусобақа кун сайин кенг қулоч ёймоқда. Ҳеч шубҳа йўқки, маиший хизмат кўрсатиш корхоналарининг коллективлари пахтакор, соҳибкор, чорвадорларга кўрсатилаётган хизмат сифати ва маданиятини яна ҳам юксалтирадилар, бу билан КПСС Марказий Комитети июль Пленуми қарорларини амалга оширишга ҳисса қўшадилар.

Ғ. РАФИҚОВ,
Тошкент область аҳолига маиший хизмат кўрсатиш бошқармаси бошлиғи.

БУЮК АДИБГА БАҒИШЛАНАДИ

И. С. Тургенев ўз ҳаётининг охирида Л. Н. Толстойга йўллаган хатида «замондошингиз бўлишимдан мен ғоят хурсандман», деб ёзган эди. Бу сўзлар рус лар диёридаги икки буюк ёзувчи ўртасидаги ўттиз йилдан зиёд дўстликка бамисоли якун ясади. Ҳозирги вақтда Тургеневнинг бу хати ўнлаб бошқа нодир экспонатлар билан ёнма-ён «Л. Н. Толстой ва Орёл ўлкаси» деб аталган кўргазмага қўйилган. Бу кўргазма кўни кеча И. С. Тургенев музейида очилди. Ҳужжатлар, сўз санъаткорларининг сўнгги учрашувлари, уларнинг ёзишмалари, ижодий алоқалари ҳақида ҳикоя қилади. Махсус бўлимларда Толстой ғояларининг ўз замонасидаги ёзувчиларга,ёш ёзувчилардан И. Бунин, Л. Андреев ижодига, орёллик адибларнинг бутун бир авлоди ижодига таъсир қилганлиги акс эттирилган.

(ТАСС мухбири).

Орёл.

Мактаб ва атеистик тарбия

Мактаб ўқувчиларга фақат билим бериш билангина чекланмай, уларни тарбиялайди, илмий-материалистик, атеистик дунёқарашни шакллантиради. Мактабда ўтиладиган деярли ҳар бир тема, ҳар бир фан ўқувчиларга илмий дунёқарашни ўргатади, уларнинг онгида атеистик эътиқодни қарор топдиради.

Билим ўчоғи диний хурофотларга қарши курашмоқ учун қулай шарт-шароитларга эга. Шу сабабли бу ерда илмий-атеистик дунёқарашни шакллантириш борасидаги ишларни системали, планли равишда уюштириш лозим. Атеистик қарашлар ва динга зид бўлган янги урф-одат ва анъаналарни шакллантириш соҳасидаги ишларни синфдан ташқари уюштириш анча енгил кўчади. Бунга биз Ўрта Чирчиқ районидаги 12-ўрта мактабда физика ва математикадан олиб борган педагогик фаолиятимиз мобайнида тўла ишонч ҳосил қилдик. Юқори синфларда физикадан «Энергия»га у ёки бу шаклда оид бўлган темаларни ўтиб бўлганимиздан сўнг, VII, VIII, IX ва X синф ўқувчилари учун барча мактаб педагогика коллективи иштирокида «Келажакда энергия танқислиги бўладими?» деган темада катта доклад ва савол-жавоб кечасини ташкил этдик.

Сўнгра ўқувчиларга энергиянинг ўзи нима, унинг табиатда қандай кўринишларда намоён бўлиши, энергиянинг турлари, энергиянинг бир ҳолатдан иккинчи ҳолатга, бир шаклдан иккинчи шаклга исталган марта ўтиши мумкинлиги, энергиядан фойдаланишнинг қисқача тарихи, жаҳоннинг энергияга бўлган эҳтиёжи ва унинг тобора ўсиб бораётганлиги мисоллар асосида кенг ёритилди.

Табиат энергияга бой. Ана шу манбаълар орасида биринчиси Қуёшдир. Қуёш нурлари ҳар йили Ерга 620 квадраллион киловатт-соат энергия олиб келади. Бу энергия инсоният учун зарур бўлган энергия миқдоридан бир неча ўн марталаб катта бўлишига қарамасдан, унинг жуда кўп қисмини табиат ўзига сарф қилади. Чунончи, унинг 60 проценти Ер атмосферасини, 25,5 проценти океан ва денгизларни, 14,5 проценти қуруқликни иситишга сарфланади.

Шундан сўнг ўқувчиларга табиатда ҳеч қандай нарса бордан йўқ бўлмайди, йўқдан бор бўлмайди, фақат бир ҳолатдан иккинчисига, бир кўринишдан бошқа бир кўринишга ўтади, холос деган физика ва химия, биология ва астрономияга оид қонунлар тушунтирилиб мисоллар асосида мустаҳкамланди.

Синфдан ташқари ўтказилган шу биринчи доклад уларда жуда катта қизиқиш уйғотди. Эртаси куниёқ улардан турли темаларда, жумладан: лазер нурлари, атом ядросининг тузилиши ва ядро реакциялари, иқлимни ўзгартиш мумкин ёки мумкин эмаслиги, Ерда ҳаётнинг қандай пайдо бўлганлиги, «муқаддас жойлар»нинг сирларини қандай билиш мумкинлиги ва шу каби темалар бўйича кўплаб ёзма сўроқлар тушди.

Кейинчалик биз мактаб дирекцияси, партия ва комсомол ташкилоти билан биргаликда ўқувчилардан тушган бу илтимосномаларни кўриб-чиқиб, фан ўқитувчилари билан биргаликда юқори синф ўқувчилари ўртасида «Иқлимни ўзгартириб бўладими?», «Ернинг ёши нечада?», «Ажойиб хомашё», «Ерда ҳаётнинг пайдо бўлишида фан ва дин» каби темаларда докладлар уюштирдик.

Юқорида айтганимиздек, мактаб ўқувчиларга фақат билим бериш билангина чекланмай, уларни тарбиялайди, илмий материалистик, атеистик дунёқарашни шакллантиради. Ўқувчи олган билимнинг мустаҳкамлиги унинг қай даражада тарбиялангани, дунёқараши, атрофда содир бўлаётган табиат ҳодисалари ва воқеликларга муносабати мактаб педагогик коллективининг маҳорати, ғайрат ва ташаббускорлигига боғлиқ. Ҳар бир фан ўқитувчиси ўз устида муттасил ишлаб бориши, кундалик сиёсатдан, фан ва техника тараққиётидан хабардор бўлиши, дарс жараёнида ўқувчиларга атеистик тарбия элементларини аста-секин сингдирабориши керак. Шундагина, у ўз фани бўйича ўқувчилардаги қизиқишни оширибгина ва юқори ўзлаштиришга эришибгина қолмай, ёшларни коммунистик руҳда тарбиялаш ишига ҳам ўзининг муносиб ҳиссасини қўшган бўлади.

Эркин АЛИЕВ,
Ўрта Чирчиқ районидаги 12-ўрта мактабининг физика-математика ўқитувчиси.

НАЗАРИЯ МАСАЛАЛАРИ

РИВОЖЛАНГАН СОЦИАЛИСТИК ЖАМИЯТДА МЕҲНАТ КОЛЛЕКТИВЛАРИ

Меҳнат коллективи. У бутун хўжалик организмининггина эмас, айни вақтда сиёсий организмимизнинг ҳам бошланғич ячейкасидир. СССР янги Конституциясида совет жамияти сиёсий системасида муҳим ўрин эгаллайдиган меҳнат коллективлари ҳақидаги масала тўла аксини топган.

Масалан, Конституциянинг 8-моддасида шундай дейилган: «Меҳнат коллективлари давлат ва жамоат ишларини муҳокама қилиш ҳамда ҳал этишда, ишлаб чиқаришни ва социал ривожланишни планлаштиришда, кадрлар тайёрлаш ва уларни жой-жойига қўйишда, корхоналар ва муассасаларни бошқариш, меҳнат ва турмуш шароитларини яхшилаш ва ишлаб чиқаришни ривожлантириш учун, шунингдек, социал-маданий тадбирларга ва моддий рағбатлантиришга мўлжалланган маблағлардан фойдаланиш масалаларини муҳокама қилиш ҳамда ҳал этишда қатнашадилар.

Меҳнат коллективлари социалистик мусобақани ривожлантирадилар, илғор иш методларини ёйишга, меҳнат интизомини мустаҳкамлашга кўмаклашадилар, ўз аъзоларини коммунистик аҳлоқ руҳида тарбиялайдилар, уларнинг сиёсий онглилигини, маданиятини ва касб малакасини ошириш тўғрисида ғамхўрлик қиладилар».

Ўртоқ Л. И. Брежнев айтганидек, меҳнат коллективида, ундаги партия, касаба союз, комсомол ташкилотларининг ишида жамиятнинг бутун ҳаёти — ҳам иқтисодий, ҳам сиёсий, ҳам маънавий ҳаёти акс этади. Шу сабабли меҳнат коллективи тўғрисидаги модда Конституциянинг сиёсий системасига бағишланган I бобга киритилган.

Меҳнат коллективлари жамият ва давлат ишларини бошқаришдаги ролининг тобора ошиб бориши социалистик демократия ривожланиб ва такомиллашиб бораётганидан далолат беради. Бизнинг социалистик жамиятимизда давлатни бошқариш бевосита омманинг иштироки билан амалга оширилади. Маълумки, давлатнинг энг муҳим сиёсий, хўжалик, социал ривожланиш режалари аввало халқ муҳокамасига қўйилиб, сўнг қонун ва қарор қабул қилиш йўли билан расмийлаштириш одат тусини олган. Бундай омма билан маслаҳатлашиб иш кўриш ҳамма соҳада ижобий натижалар бермоқда. Л. И. Брежнев айтганидек, умумхалқ муҳокамаларида қатнашиш совет кишиларига ўз кундалик ишларининг ижтимоий ривожлантиришнинг ғоят кенг истиқболлари билан узвий боғлиқ эканлигини равшанроқ тушуниб олишларига ёрдам беради. Меҳнаткашларнинг ўз манфаатлари ва муддаолари билан коммунистик қурилишнинг асосий вазифалари ўртасидаги ана шу боғланиш меҳнат коллективларининг ижтимоий-сиёсий активлигида ҳам яққол намоён бўлмоқда, социал организмимизнинг ана шу илк ячейкасида бутун мамлакат ҳаётига таъсир ўтказадиган ташаббуслар юзага келиб, ривожланмоқда.

Шуни айтиш кифоя қиладики, давлат планини тузиш корхонанинг меҳнат коллективидан бошланади. Бас шундай экан, бу планнинг бажарилиши ва ошириб бажарилиши ҳам меҳнат коллективларининг пухта ишлаши ва ташаббускорлигига ҳал қилувчи даражада боғлиқ эканлиги табиий.

Меҳнат коллективлари социалистик ишлаб чиқариш корхоналари фаолиятини яхшилаш, давлат планларини сифатли қилиб бажариш ва меҳнат аҳлини коммунизмнинг актив қурувчилари қилиб тарбиялашдаги хизмати ҳам жуда катта. Чунки меҳнат коллективи — кишиларнинг моддий неъматлар ишлаб чиқариш учун бирлашмасигина эмас, бу жамият социал ячейкаси ҳамдир. Бу ячейкада коллективизм ҳиссиёти мустаҳкамланади. Коллектив орқали ҳар бир ходимнинг ишлаб чиқаришни бошқаришдагина эмас, балки жамият ҳаётида ҳам реал иштирок этиши амалга оширилади.

Аввало, социалистик меҳнат коллективи — совет жамиятининг асосий ячейкасидир. У кўп жиҳатдан инсоннинг ижтимоий муносабатлар системасидаги реал мавқеини белгилаб беради. Коллектив ва унинг фаолияти орқали ҳар бир кишининг ижтимоий ҳаётдаги реал иштироки таъминланади. Сиёсий жиҳатдан меҳнат коллективи умумхалқ ҳокимиятини амалга. ошириш, ижтимоий жараёнларни бошқариш системасининг звеноси, жамият аъзоларини актив сиёсий фаолиятга уюштириш шарти бўлиб майдонга чиқади. Меҳнат коллективи, уни бошқариш органлари партия сиёсатини амалга оширишнинг ташкилотчисидир.

Социалистик меҳнат коллективининг иқтисодий асоси ишлаб чиқариш воситаларининг ижтимоий мулклигидир. Ишлаб чиқариш коллективида меҳнаткашлар ўз меҳнатини бошқалар меҳнатига қўшиб, биргаликда куч-ғайрат сарфлаш орқасида маълум бир маҳсулот яратадилар. Социалистик жамият аъзолари коллективга бирлашиб, ижтимоий ишлаб чиқариш воситаларида ишлаш юзасидан бир хил ҳуқукда, шахснинг ҳар томонлама камолга етиши учун шарт-шароит ва имкониятга эга бўладилар.

Демак, «ишлаб чиқариш колективи» деган тушунчанинг мазмунидаги энг муҳим, асосий нарса шуки, бу коллектив барча ишлаб чиқариш воситаларининг тенг ҳуқуқли эгалари бўлган социалистик жамият аъзоларининг иқтисодий муносабати системасида бир звено бўлиб ҳисобланади. Шунинг билан бирга, меҳнат қилиш фаолияти — коллективнинг асосий функциясидир. Жамиятнинг ишлаб чиқариш иштирокчиларига, меҳнатни бошқаришга, меҳнат унумдорлигини оширишга таъсири ҳам бевосита коллективга боғлиқдир. Шу боисдан СССР янги Конституцияси 16-моддаси ҳам меҳнат коллективлари фаолияти формаларини такомиллаштириш зарурлигини кўзда тутади.

Меҳнат коллективларининг ҳуқуқлари, бурчлари ва уларнинг ишлаб чиқаришни бошқаришдаги амалий фаолияти кўпгина ҳуқуқий норматив актларида кўрсатилган. Масалан, СССР Олий Совети Президиумининг 1971 йил 27 сентябрь Фармони билан тасдиқланган «Касаба союз, завод маҳаллий комитетининг ҳуқуқлари тўғрисидаги Низом», СССР Министрлар Совети 1965 йил 4 октябрда 781-сонли қарори билан тасдиқлаган «Давлат социалистик корхоналари тўғрисидаги Низом», «Корхоналарда коллектив шартномалар тузиш ҳақида»ги СССР Министрлар Совети ва ВЦСПС 1966 йил 6 март 177-сон қарори, СССР Олий Совети 1970 йилда тасдиқлаган СССР ва Иттифоқдош республикаларнинг меҳнат қонунлари асослари (97-модда), СССР Министрлар Совети ва ВЦСПС 1973 йил, 18 июнда 422-сон қарори билан тасдиқлаган доимий ишлаб чиқариш кенгашлари тўғрисидаги Низом, Ўзбекистон ССР меҳнат тўғрисидаги қонунлар кодекси (271—272 моддалар), СССР ва Иттифоқдош республикаларнинг янги Конституцияларида ва бошқа норматив актларда меҳнат коллективларининг ҳуқуқ ва бурчларининг кенгайиб-ривожланиб бораётганлигини кўрамиз.

Шу билан бирга меҳнат коллективи ролининг ошиши ишлаб чиқаришни бошқаришда меҳнат аҳлининг бевосита қатнашиши активлашуви халқ хўжалиги планини ортиғи билан бажаришда, меҳнат унумдорлигини кўтаришда, материалларни тежаш ва иқтисод қилишда, маҳсулот таннархини камайтиришда, социалистик мусобақани кенг ёйишда, ишчи-ҳизматчилар ва колхозчилар ижодий ташаббусини кўтаришда, ихтирочилик ва рационализаторлик таклифларини сон ва сифати жиҳатдан яхшилашда ижобий натижа бермоқда.

Республикамиздаги корхоналар, қурилишлар, совхоз ва колхозлардаги меҳнат коллективлари амалий фаолиятини ўрганиб ва анализ қилиб, уларнинг ишлаб чиқаришни бошқаришда актив қатнашаётганликларидан далолат берувчи баъзи маълумотларни келтирамиз.

1978 йилда корхона ва ташкилотларда 5523 та коллектив шартнома тузилган, шартнома лойиҳаси муҳокамаси учун чақирилган 12223 мажлис ва конференцияларда ишчи ва хизматчилардан 76167 та таклиф тушган, шундан 62376 таси коллектив шартномаларга киритилган. 5 мингдан ортиқ доимий ишлаб чиқариш кенгашлари составига 188 минг киши сайланган, шундан 122 минги ишчилардир. Шу йили кенгаш мажлисларида ишлаб чиқаришни такомиллаштириш, маҳсулот сифатини яхшилаш ва социал ривожланиш планларини бажариш масалалари бўйича 50 мингдан ортиқ таклиф ва тавсиялар қабул қилинди.

Энг оммавий ижодий коллектив тусини олаётган ихтирочи ва рационализаторлар коллективларининг ишлари ҳам диққатга сазовор. 1972—1976 йиллар мобайнида 207976 рационализаторлик таклифлари ва 1079 ихтирони ишлаб чиқаришга жорий қилиниши 696 миллион сўмдан кўпроқ иқтисодий самара берган. (Ўзбекистон ССР Касаба союзлари республика Советининг жорий архивидан).

Тошкент область ихтирочилари ва рационализаторларининг 1976—1977 йилларда берган тавсия ва таклифларининг ишлаб чиқаришга жорий қилиниши 126 миллион сўмдан ортиқ пулни тежашга имкон берган.

Меҳнат коллективларининг халқ хўжалик планлари бажарилишини таъминлаш вазифасини амалга оширишда, ҳар бир ишлаб чиқариш коллективида социалистик меҳнат интизомини мустаҳкамлаш, оммани меҳнатга коммунистик муносабатда бўлиш руҳида тарбиялашда социалистик мусобақани кенг авж олдириш муҳим ўрин тутади.

Ҳозирги кунда республика саноат, қурилиш ва қишлоқ хўжалигида 3600 мингдан ортиқ киши якка ва бригадаларда социалистик мусобақада қатнашяпти. Шундан 724267 киши коммунистик меҳнат зарбдори фахрли унвонига эга.

Бундай мисолларни ҳар бир саноат корхонаси, қурилиш, колхоз ва совхоз, ферма мисолида ҳам келтириш мумкин. Куннинг асосий вазифаси — ҳар бир меҳнат коллективида социалистик мусобақани янада авж олдириб, 1978 йил иқтисодий ва социал ривожланиш планларини ортиғи билан бажаришга эришишдан иборатдир. Бу — меҳнат коллективларининг шон-шараф ишидир.

К. КОМИЛОВ,
ЎзССР Фанлар Академияси фалсафа ва ҳуқуқ институтининг сектор мудири, юридик фанлари кандидати.

БУГУН БОЛГАР ХАЛҚИНИНГ МИЛЛИЙ БАЙРАМИ — ОЗОДЛИК КУНИ

ГУЛЛА, ЯШНА, ҚАРДОШ БОЛГАРИЯ!

БИЗНИНГ СОДИҚ ДЎСТИМИЗ

БУГУН қардош болгар халқи миллий байрам — Озодлик кунини нишонламоқда. Қардош болгар халқи билан бирга Болгария социалистик революцияси ғалабасининг 34 йиллигини Совет Иттифоқи ҳамда социалистик ҳамдўстлик мамлакатларининг меҳнаткашлари ҳам тантанали равишда нишонламоқдалар.

Бу сана икки қардош халқларимиз ҳаётидаги катта тарихий саналардан сўнг нишонланмоқда.

Шу йил март ойида Болгарияни беш аср мобайнида қулликда сақлаб келган чет эл ҳукмронлигига чек қўйилганлигининг 100 йиллиги нишонланди. Совет кишилари Болгарияни ҳалос қилишда Россиянинг мард ўғлонлари, унинг илғор жамоатчилиги, оддий кишилари қўшган ҳисса билан фахрланадилар. Ўтмишда худди шу Россия вакиллари мустақиллик, миллий тикланишга эришишда қардош болгар халқига ёрдам беришга ошиққан эдилар.

Шу йил 18 март куни эса Совет Иттифоқи билан Болгария Халқ Республикаси ўртасида Дўстлик, ҳамкорлик ва ўзаро ёрдам тўғрисидаги биринчи шартнома имзоланганига 30 йил тўлди.

Ана шу икки воқеани революцион курашнинг узоқ бир даври ажратиб турибдики, худди шу давр ичида болгар халқи билан мамлакатимиз халқларининг қардошлик алоқалари тобора мустаҳкамланиб борди.

Болгария тарихи бундан 13 аср муқаддам бошланган эди. 30 йилдан ортиқ вақт давомида эса Болгария социалистик йўлдан бормоқда. Аммо ана шу йиллар ичида шундай сиёсий ва социал-иқтисодий чуқур ўзгаришлар амалга оширилди, шундай улкан натижаларга эришилдики, улар меҳнат кишисига берган самараларига кўра ўтган ҳамма асрларга тенгдир.

Эндиликда Болгария экономикаси энг юқори суръатлар билан ўсаётган мамлакатлардан бири саналади. 1976 йилда саноат маҳсулоти ҳажми урушдан аввалги даражага нисбатан 59 баравар ошди. Эндиликда беш кун ичида бутун 1939 йилда ишлаб чиқарилганига тенг миқдорда маҳсулот тайёрланаяпти. Саноатнинг энг илғор ва муҳим соҳалари, асосан энергетика, қора металлургия, машинасозлик ва кимё саноати ишлаб чиқараётган маҳсулотлар ҳисобига ана шундай ўсишга эришилмоқда.

1976 йилда қишлоқ хўжалиги урушдан аввалги даражадан уч баравар кўп ўсди ,аҳолининг қишлоқ хўжалигида банд бўлган қисми 41,9 процент камайди. Мамлакатнинг миллий даромади эса 1939 йилдагига нисбатан 9,2 баравар, жон бошига ҳисоблаганда даромад 6,6 баравар ўсди, миллий даромаднинг 54 проценти саноат маҳсулотларини реализация қилиш ҳисобига олинди. Ўтган йили миллий даромад 1976 йилдагига нисбатан 6,3 процент, меҳнат унумдорлиги 7 процент кўпайди ва бу миллий даромад ўсишини таъминлади. Ҳозирда мамлакат саноати, қурилиши, транспорти, қишлоқ хўжалиги тез суръатлар билан ривожланиб бормоқда.

Халқ ҳокимияти йилларида меҳнаткашларнинг моддий аҳволи ҳам тинмай яхшиланиб борди. Ўтган йили ишчи ва хизматчиларнинг ўртача иш ҳақи 153 левни ташкил этди, деҳқон кооператорларининг даромадлари ошди.

Мамлакатда кенг миқёсда уй-жой қурилиши амалга оширилмоқда. 1977 йилнинг ўзидагина 76,5 мингга яқин янги квартира ва турар-жой бинолари қурилди. Болгария аҳолига медицина хизмат кўрсатиш соҳасида жаҳонда дастлабки ўринлардан бирини эгаллаб турибди.

Болгария Халқ Республикаси БКП XI съезди қўйган вазифаларни бажаришда ана шундай ютуқларга эришган ҳолда ўз миллий байрамини кутиб олаётганлиги бизни чин дилдан қувонтиради.

Еттинчи беш йиллик БХРда ривожланган социалистик жамият қуришда муҳим босқичдир. Мамлакатда БКП раҳбарлигида «Самарадорлик ва сифат, сифат ва самарадорлик» шиори остида беш йиллик топшириқларини бажариш учун социалистик мусобақа авж олмоқда. Меҳнаткашлар ва халқ зиёлилари бу ҳаракатда оммавий равишда иштирок этмоқдалар. Буларнинг ҳаммаси XI съезд қарорлари амалга оширилишидан далолат бериб турибди. Демак, Болгария Халқ Республикаси ривожланган социалистик жамият қуриш йўлида ҳамда аста-секин коммунизмга ўтиш учун замин яратишда яна бир катта қадам қўяди.

БКП XI съездида қабул қилинган ҳужжатларда шу нарса таъкидландики, Болгариянинг барча муваффақиятлари бутун жаҳон социалистик системасининг муваффақиятлари билан чамбарчас боғлангандир. Улар Совет Иттифоқи билан дўстлик ва ҳар тарафлама ҳамкорликнинг самараларидир.

Кейинги йилларда совет—болгар алоқалари ўз тараққиётининг сифат жиҳатидан янги босқичига ўтди. Бундай ҳамкорликнинг натижалари ва йўналишлари ҳақида қуйидаги рақамлар далолат беради. Ҳозирда Болгария социалистик саноатининг негизини ташкил этувчи 800 дан ортиқ корхона СССР ҳамкорлигида қурилган ва қурилмоқда. Олтинчи беш йиллик давомида совет мутахассислари иштирокида болгар индустриясининг 150 дан ортиқ энг йирик объектлари қурилди. Дунай дарёси қирғоғидаги Козлодуй шаҳри яқинида бунёд этилган атом электр станцияси, Девна шаҳридаги мураккаб ўғитлар комбинати, «СССР—Болгария» газ қувури шулар жумласидандир.

Болгария экономикаси Совет Иттифоқи экономикаси билан тобора яқинлашмоқда. 1971 йилда Ўзаро иқтисодий ёрдам кенгашининг мамлакатлари социалистик иқтисодий интеграциянинг узоқ муддатга мўлжалланган программасини қабул қилишди. Шу программанинг амалга оширилиши табиий ресурсларни биргаликда ўзлаштириш, йирик саноат комплексларини биргаликда қуриш учун замин яратади.

БХР билан Ўзбекистон, Болгария округлари билан республикамиз областлари ўртасидаги алоқалар йил сайин мустаҳкамланиб, ривожланиб бормоқдаки, бу ҳам Совет—Болгар дўстлигининг ёрқин кўринишидир.

Совет ва болгар халқлари ўртасидаги алоқаларни кенгайтириш ва чуқурлаштириш, улар дўстлиги ва қардошларча ҳамкорлигини мустаҳкамлашга ёрдам бериш мақсадида тузилган Совет—Болгар дўстлиги жамияти катта ишларни амалга оширмоқда. 12 йил муқаддам шу жамиятнинг Ўзбекистон бўлими ҳам ташкил қилинди.

Эндиликда халқларимиз ўртасидаги дўстона алоқалар ривожланаётган барча соҳаларни бирма-бир санаб ўтиш қийин. Чиндан ҳам бундай алоқалар тарихий фактгина бўлиб қолмай, маънавий ҳаётимизнинг ҳам муҳим бўлагидир. Болгар халқининг энг катта байрами—Озодлик кунини кенг нишонлаш мустаҳкам анъанага айланди. Ҳар йили 9 сентябрь куни Тошкент шаҳри ва область меҳнаткашлари вакилларининг тантанали йиғилиши ўтказилади. Бундай йиғилишлар Совет—Болгар дўстлиги жамиятининг коллектив аъзолари бўлган Андижон областининг шаҳарлари ва районларида, Бухоро ва Қаршида, корхона, ташкилот ва муассасаларда ҳам чақирилади. Шу куни байрам кечалари, лекциялар, кўргазмалар ташкил қилинади.

Тошкент областида ва Хасково округида бошланган ҳамма яхши ташаббуслар ўзаро қўллаб-қувватланмоқда. Бу ишда тошкентликлар ва хасковоликларга «Тошкент ҳақиқати», «Ташкентская правда», «Хасковска трибуна» газеталари катта ёрдам бермоқда. Шу газеталарнинг редакциялари ўртасида аллақачонoқ мустаҳкам алоқалар ўрнатилган. Газеталар бир-бирлари учун саҳифалар тайёрламоқдалар. Уларда тошкентлик ва хасковолик мусобақадошларнинг ҳаёти ва меҳнати тўғрисида ҳикоя қилинади. Шунингдек, газеталарда областимиз билан Хасково меҳнаткашларининг социалистик мусобақасига оид материаллар тез-тез эълон қилинмоқда.

Шунингдек мусобақани маънавий жиҳатдан рағбатлантиришга ҳам катта эътибор берилмоқда. Кўпгина болгар дўстларимиз меҳнатда эришган катта ютуқлари учун бизнинг Фахрий ёрлиқларимиз ва кўкракка тақиладиган значокларимиз билан тақдирланишди. Масалан, 1977 йилда Хасково корхоналарининг илғор коллективлари ана шундай тақдирномага сазовор бўлишди. Улар Болгарияда Улуғ Октябрь социалистик революциясининг 60 йиллиги шарафига авж олдирилган социалистик мусобақада ғолиб чиққан эди.

Болгария билан СССР ўртасидаги мустаҳкам алоқа социалистик ҳамдўстликнинг ёрқин намунасидир. Ўртоқ Л. И. Брежнев айтганидек, биз бир-биримизга ёрдам бериб, куч-ғайратларимиз, билимларимиз, ресурсларимизни бирлаштириб янада тезроқ олға қараб бориш мақсадида биргаликда ҳаракат қиляпмиз. Бу йўлда Болгария биз билан, биз уни биламиз, севамиз ва ҳурмат қиламиз.

Ҳа, бизнинг мамлакатларимиз тинчлик ва яхши қўшничилик муносабатларини ўрнатиб яшамоқда ва ҳамкорлик қилмоқда, бу билан социалистик ҳамдўстлик намунасини кўрсатмоқда.

КПСС ва БКП бошқа коммунистик ва ишчи партиялар билан биргаликда жаҳон социализми позицияларини, халқаро коммунистик ва ишчилар ҳаракатининг бирлигини сабот билан мустаҳкамлаб бормоқдалар.

А. М. ХЎЖАЕВ,
Тошкент область партия комитетининг секретари, Совет — Болгария дўстлиги жамияти Ўзбекистон бўлими правлениесининг раиси.

БОЛГАРИЯДА Совет Армияси мислсиз жасорати шарафига ўнлаб катта ва кичик ёдгорликлар ўрнатилган. Уларнинг ҳаммасини қардош халқ кўз қорачиғидай авайлаб сақламоқда. Шундай ёдгорликлардан бири Пловдив шаҳридаги Ҳалоскорлар тепалигида ўрнатилган совет халоскор жангчисининг ҳайкалидир. Болгарияда уни «Алёша» деб аташади.

БТА—ТАСС фотоси.

Совет павильонларини бориб кўришди

СОФИЯ. (ТАСС). Болгариянинг Пловдив шаҳрида 34-халқаро ярмарка очилди. Унда ўнлаб мамлакатлар қатнашмоқда. Ярмаркада СССР куни ўтказилди. БКП Марказий Комитетининг биринчи секретари, БХР Давлат кенгашининг раиси Т. Живков, бошқа партия ва давлат арбоблари совет павильонини бориб кўрдилар.

Т. Живков кўргазма билан танишиб бўлганидан кейин бу кўргазма БХР билан СССР ўртасида дўстлик ва ҳар томонлама яқинлашув мавзуи руҳи билан суғорилганини айтди. Шундай бўлиши ҳам мутлақо табиий, деб таъкидлади Т. Живков. Совет Иттифоқи — Болгария билан савдо-сотиқ қилаётган энг катта мамлакатдир. Совет кўргазмаси советлар мамлакати экономикаси ҳар томонлама ривожланаётганлигининг, унинг коммунизм қурилишидаги буюк ютуқларининг салобатли ва тўлқинлантирувчи манзарасини гавдалантирган.

БОЛГАРИЯ АЖОЙИБОТЛАРИ

ҲАМ БОҒ, ҲАМ МУЗЕЙ

КЮСТЕНДИЛ округида мевазор боғ яратилмоқда. 20 гектар майдонда олманинг 60 дан ортиқ нави экиб кўпайтирилади. Музей-боғда турли хил табиат неъматларининг навларини сақлаб қолиш билан биргаликда янги хил навларни яратиш устида ҳам иш олиб борилади.

ВИНОЧИЛИК МАРКАЗИ

МАМЛАКАТ шимоли-ғарбида, Магура ғоридан нарироқда табиий шампань винолари заводи бор. Шу корхонанинг атрофида эса 300 гектардан ортиқ майдонда узумзор жойлашган. Шукиси, қизиқки, завод цехлари ғор орқали ўтган 140 метрли ер ости йўли билан бир-бирига боғлангандир. 4 минг квадрат метр майдонда эса винони қуйиш ва сақлаш учун мўлжалланган идишлар ҳамда асбоб-ускуналар бор. Шунингдек, бу жойда бир вақтнинг ўзида 3 миллион шиша идишдаги вино бир хил ҳароратда сақлаб турилади.

НОЗ-НЕЪМАТ МАМЛАКАТИДА

СОФИЯДА 223 минг тонна сабзавот ҳамда мевани қайта ишлаш ва сақлаш имконини берувчи замонавий база бунёд этилмоқда. Унинг бош корпуси беш гектар ёпиқ майдондан иборат бўлиб, кунига 2300 тонна мева-сабзавот қайта ишланади, уларнинг ярмидан кўпроғи махсус қоғозларга ўраб қўйилади. Шунингдек, бу ерда мева ва сабзавот сақланадиган жаъми 10 минг квадрат-метрли холодильниклар ишга туширилади.

КИМ ТЕЗ УЧАДИ!

БОЛГАРИЯ Фанлар академияси орнитология марказининг олимлари аниқ асбоблар ёрдами билан турли қушлар учишининг тезлигини ўлчадилар. Чумчуқнинг учиш тезлиги соатига 60 километрга етмас экан. Ёввойи ўрдак тезликни 100 километргача, почта каптарлари 117 километргача оширишлари маълум бўлди. Учиш тезлиги бўйича қирғий биринчи ўринда туради: ов пайтида у тезликни соатига 360 километргача ошира олади.

МАДАНИЯТИМИЗ РАВНАҚИ

Болгария давлати бирмунча вақтдан кейин ўзининг 1300 йиллигини нишонлайди. Бу миллий маданиятимизнинг ҳам юбилейидир.

Болгар халқининг буюк доҳийси Георгий Димитров айтганидек, маданият соҳасида катта ё кичик халқлар бўлмайди. Жаҳонга славян ёзуви, буюк санъаткорлар, санъатнинг энг юксак намуналарини берган «кичик» Болгария бу сўзларнинг ҳаққонийлигини тасдиқлаб турибди.

Расмий маълумотларга кўра, ҳозирги кунда Болгарияда 34 минг 500 дан ортиқ маданият муассасалари — театрлар, нашриётлар, студиялар, радио ва телевидение станциялари, музейлар бор. Ҳар йили 170 миллион томошабин 1,1 миллион спектакни бориб кўради. Шунингдек, республикада 50 миллион нусхада 3 минг 700 янги китоб, 470 фильм чиқарилади, 37 минг радио эшиттириш, 4 минг телекўрсатув тайёрланади.

Болгарияда мана ўн йилдан кўпроқ вақтдан бери маданият масалаларига раҳбарлик ишлари жамоат-давлат муассасалари орқали амалга оширилмоқда. Бунда раҳбар органлар сайлаб қўйилади, маданиятни бошқаришга санъат усталари, ижодий союзлар кенг қатнашади, меҳнаткашларнинг ўзлари кўплаб ташаббуслар билан чиқишади.

Кейинги йилларда ана шундай системани такомиллаштириш учун қатор тадбирлар кўрилди. Маҳаллий маданият кенгашлари ташкил топиб, мустаҳкамланди. «Маданият» деб аталган миллий комплекс ташкил топди. Бу ерда кенг миқёсда идеология ишлари олиб борилади. Мамлакатимизда эстетик тарбия программаси ишлаб чиқилди ва қабул қилинди. Ҳозир шу асосда маданият ишлари бўйича маҳаллий кенгашлар, маҳаллий шароит ва имкониятларни ҳисобга олган ҳолда ўз программаларини тузиб чиқмоқдалар.

Болгарияда талантли адиблар, рассомлар, артистлар, меъморлар, журналистлар, музика ва кино арбобларининг катта армияси ижод қилмоқда. Улар ўз ижодий союзларига бирлашиб, бирлари билан ҳамкорликда, БХР Министрлар Совети ҳузуридаги Санъат ва маданият комитети билан биргаликда иш кўрмоқдалар.

Республикамиз маданий ҳаёти чиндан ҳам ранг-барангдир. Айни вақтда мамлакатимиз маданият соҳасида кенг халқаро алоқалар ўрнатган. Болгар маданияти биқиқ маданият эмас. Совет маданияти ва санъатининг юксак намунаси маданиятимизга илҳом бахш этмоқда, биз бу соҳада ҳам қардош социалистик мамлакатлар билан ҳамкорликни мустаҳкамлаяпмиз. Негаки, социалистик ҳамдўстлик давлатларимизнинг идеаллари ҳам, мақсадлари ҳам бирдир.

Болгария Халқ Республикаси халқларнинг ўзаро маданий алоқаларига муносиб ҳисса қўшмоқда. Ўтган йили ёзида Софияда бўлиб ўтган халқаро ёзувчилар конференцияси бунинг яққол далилидир. Бутун дунёда мазкур конференцияни ҳақли равишда «Адабий Хельсинки» деб аташди. Бутун жаҳон адабиётининг энг таниқли арбоблари тинчлик ва ҳамкорлик масалаларини муҳокама қилиш учун Болгария пойтахтига тўпланишди. Уларнинг овози дунёнинг энг чекка жойларида ҳам янгради.

Болгария Халқ Республикасининг халқаро маданий ҳамкорликда кенг қатнашуви борасида бошқа мисолларни ҳам келтириш ўринлидир. 1944 йилдан буён мамлакатда француз муаллифларининг 694, америка муаллифларининг 488, инглиз муаллифлари 477, итальян муаллифларининг 192 номдаги асарлари нашр этилди. Республикамиз кино, музика, театр соҳасида ҳам маданий айирбошлашни кенг йўлга қўйган. Мамлакатимиз хилма-хил халқаро тадбирларда — фестиваллар, симпозиумлар, кўргазмаларда фаол қатнашмоқда.

Эндиликда бутун дунё мамлакатимиз, унинг маданияти ҳақида бундан 20—30 йил бурунгига қараганда анча кўп нарса билади. Болгар маданияти ва кино санъати, болгар рассомлари асарлари, қўшиқчи ва раққосаларимиз тароналарининг жаҳоннинг турли мамлакатларидаги муваффақиятлари бунга кўмаклашмоқда.

Г. ЧЕРНЕВ,
«Народна культура» газетаси бош редакторининг ўринбосари.
(София-Пресс — АПН).

Болгария Коммунистик партиясининг XI съездида халқ республикасининг маданияти тобора ривожланиб, бойиб бораётгани алоҳида қайд қилинди. Чиндан ҳам халқ ҳокимияти йилларида болгар халқи миллий ҳамда жаҳон маданияти ҳазиналаридан тўла-тўкис баҳраманд бўлди. Азалдан поэзияни, қўшиқ ва рақсни чин дилдан севган болгар халқининг санъатга бўлган иштиёқи янада ортди. Унинг ўзи социалистик маданият ва санъатнинг яратувчиси бўлиб майдонга чиқди.

Ҳозирги вақтда мамлакатда 27 мингдан ортиқ бадиий ҳаваскорлик тўгараклари ишлаб турибди. Уларда 600 мингга яқин қўшиқ, музика, рақс ва театр санъати шайдолари иштирок этмоқда.

БТА — ТАСС фотоси.

ЕЛИН ПЕЛИН
[Болгар классик адиби].

ХАЗИНА

[ҲИКОЯ].

ҚАДИМГИ афсоналарга бой ўлкамиздаги бир қишлоқда ўн нафар хаёлпараст хазина топишга аҳд қилди.

Улар Болгариянинг турли жойларидан келишган эди. Бу кишилар бир-бирларини қандай топишгани муаммо, лекин, ҳар ҳолда улар ёши ўтиб қолган, ҳаётда кўп нарсани кўрган, бола-чақали одамлар эди. Улар уч йил давомида ёз ойларида шу жойга келиб, дунёдаги ҳамма нарсани унутиб, зўр бериб бойлик излашарди.

Бир куни уларни кўришга бордим. Кеч кириб қолган, ёмғир эзмалаб ёғарди. Улар кичик бир ғор ичида, гулхан атрофида ҳорғин, хомуш ўтиришарди. Айримлари гулханнинг ёнгинасида беҳол чўзилиб ётишарди, бошқалари эса тош деворга суянганларича чуқур ўйга ботишганди.

Энг катталари — Костя бобо гулханнинг бир четида оёқларини чалиштириб ўтириб олган, калтагина трубкани чекиб, у ҳам хаёлга берилганди. Чолнинг кул ранг кўзларида олов шуълалари ўйнар, қоқ суяк юзида ажиб бир хаёлнинг излари шарпа солиб турарди.

Бирдан қария ер қаърида яшириниб ётган афсонавий хазина тўғрисида завқ билан сўзлай бошлади. Шундай хазина албатта топилишига унинг имони комил экан. Бир қанча белгилар шу ҳақда дарак бераётганмиш. Қадимий деворнинг қолдиқлари, номаълум жониворларнинг суяклари, одам оёғининг тошда қотиб қолган излари — ҳамма-ҳаммаси хазина худди шу ерга кўмилганлигидан хабар беради. Ҳозирча бу ҳақда ҳеч кимга индамай, ишни давом эттириш керак. Кетмон зарбидан ер гувуллаяпти, ер остида бўшлиқ жой борлиги аниқ. Демак, хазина ҳам яқин жойда! Ҳайр, қашшоқлик, салом, бахт-саодат!

Мен чолдан: «Хазина борлигини кимдан эшитдинг?» деб сўрадим.

У гулханга қараганича, сеҳрли овоз билан ғудурлади:

— Ўзим биламан!

Мен берган саволга нима деб жавоб беришини кутган ўртоқлари чолга тикилишди. Гарчи улар чолнинг бундай саволга одатдаги жавобини юзинчи марта эшитишган бўлса ҳам юзларида ҳали ўзларига ҳам маълум бўлмаган омадга комил ишонч нури порлаб, бахтиёр жилмайиб қўйишди.

Мен улардан сўрадим:

— Айтайлик, омадингиз келиб, хазинани топиб олдингиз, ичи лиқ тўла олтин ўша 70 та ҳўкиз терисидан тикилган халталар қўлингизга тегди, дейлик. Хўш, шунда нима қилардингиз?

Ҳеч ким бу саволга аниқ бир жавоб айтолмади. Лекин, ҳаммалари яна махфий хазина тўғрисидаги ғаройиб афсоналардан бирлари қўйиб бирлари олиб сўзлай кетишди. Улар шундай завқ-шавқ билан гапиришардики, ҳақиқатни хом хаёлдан, ақл-идрокни фантазиядан ажратиб турувчи чегарадан ном-нишон ҳам қолмаган эди.

Мен тун яримлаб қолганда хазина топарларни тарк этар эканман, шу жўшқин хаёлдан уларнинг бахтиёр эканликларига ишонч ҳосил қилдим. Бу одамлар эртага ўша хазинани топганларида, яъни шу гўзал, эҳтиросли хаёлга чек қўйилганида шунчалик бахтиёр бўлишармикан?

Русчадан И. СУЛТОНОВ таржимаси.

НАВҚИРОН ЎЛКА

КОРЕЯ ХАЛҚ ДЕМОКРАТИК РЕСПУБЛИКАСИ ЭЪЛОН ҚИЛИНГАНЛИГИНИНГ 30 ЙИЛЛИГИ

ХАЛҚ Кореясининг бу корхонаси «Ёшлик» кимё комбинати таркибида ишга тушган дастлабки заводдир. Бу ном бечиз қўйилмаган. Пхёнан-Намдо вилоятидаги Анжу шаҳрида яшовчиларнинг кўпчилиги жуда ёш. Бу ҳақда завод директори Ким Ун Бон фахр билан бундай деди: «Шаҳарда ҳам, комбинатда ҳам икки йилдан буён мингга яқин никоҳ тўйи ўтказиляпти. Чхончхонган дарёсининг ҳар иккала қирғоғида жойлашган корхона ҳамда шаҳарни кўпчилигининг ёши ўттизга ҳам тўлмаган кишилар қураяпти. Халқ республикасидан ҳам ёш жиҳатдан навқирон бўлган йигит-қизлар Корея тарихида биринчи халқ-демократик давлатинг 30-йиллигини барча меҳнаткашлар билан бир қаторда катта ютуқлар билан кутиб олмоқдалар.

1948 йил 9 сетнябрига олиб борган тўғри йўлга япон босқинчиларидан қозонилган ғалабадан сўнг ўтиб олинди. Бундан аввал эса яна бир сана — 1945 йилнинг 15 августи совет ва корейс халқларининг қардошларча дўстлиги солномасига шонли саҳифа бўлиб ёзилди. Шу куни Совет Армияси Корея ярим оролида япон-америка кучларини тор-мор келтириб, ўз миллий озодлиги учун фидокорона курашган корейс халқига эркинлик ҳамда мустақилликни қўлга киритишида мадада берди.

1948 йил 9 сентябридан кейин мамлакатда Корея Меҳнат партияси раҳбарлигида қисқа бир муддатда катта социал-иқтисодий ўзгаришлар амалга оширилди. Аммо ёш халқ республикаси қаттиқ синовга дуч келди. Америка ва Жанубий Корея босқинчилари бошлаган уч йиллик (1950—1953 йиллар) уруш КХДРга катта зарар етказди. Ўша вақтда Совет Иттифоқи ҳамда бошқа социалистик давлатлар қардош корейс халқи билан бирга бўлди. Уларнинг, шунингдек, бутун прогрессив инсониятнинг қўллаб-қувватлаши туфайли КХДР мустақиллиги ва суверенитети ҳимоя қилиб қолинди. Советлар мамлакати, бошқа социалистик мамлакатларнинг беғараз ёрдами урушдан кейинги вайронагарчиликни бартараф этишда ҳам муҳим аҳамиятга эга бўлди.

Бир авлоднинг умри давомида ўтмишда қолоқ бўлган мамлакат саноати ва қишлоқ хўжалиги ривожланган, илғор фан ва маданиятли индустриал давлатга айланди. Республиканинг иқтисодий структурасида энергетика, ёқилғи, кон ва металлургия саноати, машинасозлик етакчи ўринни эгалламоқда. Ўсиш суръатлари бўйича кимё саноати дастлабки ўринда турибди, десак бўлади. Ҳозирги иккинчи беш йилликнинг энг йирик қурилишларидан бири эса Чхончхонган қирғоғидаги комбинатдир.

— Байрамгача яна анилон ҳамда полиэтилен заводлари синаб кўрилади, — дейди Ким Бон Ун, — комбинатда шунингдек, синтетик смолалар, эритувчи моддалар, кислоталар олинади. У халқ хўжалиги янги тармоғи — нефтехимиянинг бош корхонаси бўлади. Унги шаҳридаги СССР техникавий ёрдамида қурилган нефть ҳайдаш заводи мазкур соҳанинг дастлабки корхонаси бўлганди.

— Кунига 800 тонна аммиак ва 1200 тонна мочевина тайёрланяпти ҳозир, — дейди Ким Бон Ун, — бу лойиҳада кўрсатилган қувват эди. 1976 йил апрелида биринчи маҳсулот олганимиздан кўп утмаёқ шу қувватга эриша олдик. Тинмай ижодий изланиш завод коллективига юқори иш маромида меҳнат қилиш имконини бермоқда. Корхонада ишлаётган 700 кишидан 200 нафари комбинат ҳузуридаги техника институтида ўқимоқда.

...Кун қорайди. Йўлларда велосипедлар кўпайди. Улар дарёнинг жанубий қирғоғи, яъни шаҳар томон ошиқарди. Биз ҳам шаҳар томон йўл олдик. Шаҳарни комбинат билан боғловчи узун кўприкдан ҳам ўтдик. Албатта, бу ерда автобуслар ҳам қатнайди, бироқ, Анжу шаҳрининг кўпчилик аҳолиси велосипедда қатнашни ёқтирар экан.

— Бизнинг шаҳримиз орзудаги шаҳар бўлади, — дейди маҳаллий қурилиш трестининг директори Ким Ги Хван, — йилига ўрта ҳисобда 500 квартирани қуриб фойдаланишга топширяпмиз. Бу юбилей йилида эса 1200 оила янги уйларга кўчиб ўтади. Шаҳарни ривожлантириш перспектив планида яқин ўн беш йил ичида 300 минг кишига уй-жой қуриш мўлжалланади. Ҳозир Анжуда қирқ минг киши истиқомат қилади.

Ана, шаҳарнинг шарқий қисмида, дарахтлар орасидан кўтарма кранлар кўриняпти. У ерда минг оилага мўлжалланган янги микрорайон қурилаётган экан.

А. ДЕНИСОВИЧ,
АПН махсус мухбири, Пхеньян.

ВАТАННИНГ ЗИРҲЛИ ҚУДРАТИ

Совет халқи ва унинг Қуролли Кучлари 10 сентябрда танкчилар кунини нишонлайдилар. ТАСС мухбири Ҳарбий кенгаш аъзоси, қуруқликдаги қўшинлар сиёсий бошқармасининг бошлиғи армия генерали С. П. Васягинга мурожаат қилиб, бир қанча саволларга жавоб беришини сўради.

— Совет танк қўшинларининг вужудга келиши тўғрисида гапириб берсангиз.

Совет танксозлиги 1919 йилнинг охиридан бошланди. Мамлакатимиз учун ўша сўронли дамларда Сормово заводининг ишчилари ва инженерлари В. И. Ленин топшириғига биноан дастлабки танклар ясашга киришдилар. Улар учун ўқ ўтмайдиган листларни Ижорск заводи, двигателларни эса Амо заводи (ҳозир Лихачев номли Москва автомобиль заводи) тайёрлаб бериб турди. 1920 йилнинг 31 августида биринчи танк завод дарвозаларидан синовга чиқди. Бу танк «Озодлик учун курашчи ўртоқ Ленин» деб аталди. Шундан кейин сормоволиклар яна 14 та танк қуришди.

Мамлакатни социалистик индустрлаштириш ватан танк саноатини яратишга имкон берди. 30-йилларда танксозлик айниқса гуриллаб ривожланди. Ҳасан кўли ва Халхин-Гол дарёси ёнида танкларни жанговар ишга солиш тажрибаларини назарда тутиб совет конструкторлари 1939 йилда Т-34 маркали ўртача танк яратдилар. У жаҳон танксозлигининг энг зўр маҳсули бўлди, бутун Улуғ Ватан урушидан муваффақиятли ўтди ва ҳақиқатда иккинчи жаҳон урушининг энг яхши танки деб топилди. Машҳур «ўттиз тўртинчи» каби узоқ вақт шонли хизмат қилган танк жаҳоннинг бирон армиясида ҳали бўлмаганди.

— Танкчилар Улуғ Ватан уруши фронтларида қандай курашдилар?

Совет танкчилари душманга қарши ҳамма жангларда довюрак жангчилар эканликларини кўрсатдилар. Улуғ ватан уруши йилларида кўрсатган мардлик ва қаҳрамонликлари учун 250 минг танкчи орден ва медаллар билан мукофотланди, 1142 танкчи Совет Иттифоқи Қаҳрамони деган юксак унвонга сазовор бўлди.

— Баъзи ажнабий ҳарбий мутахассислар танклар илгариги аҳамиятини йўқотаяпти деган фикрни айтяптилар. Сиз шундай фикрларга қандай қарайсиз?

Қурол—яроғларнинг ҳар бир тури ўз афзаллигига эга. Ҳамма нарса бирон қуролни ишлата билиш маҳоратига боғлиқ. Танкларга келганимизда улар жанговар техниканинг бошқа турларига нисбатан қатъий ҳаракатлар учун кўпроқ мослашган. Ҳозирги танклар эса анча такомиллаштирилди. Уларнинг зирҳ қуввати ошди, бўйи пастроқ бўлиб қолди, бинобарин, шикаст топиши қийинлашди. Хуллас, қуруқликдаги қўшинлар асосий зарбдор кучи ролини ҳамон танк қўшинлари бажариб турибди.

— Бугун танкчилар куни ўттиз учинчи марта нишонланяпти. Биринчи байрам қандай ўтганди?

Биринчи бор танкчилар куни Улуғ Ватан уруши тугаганидан кейин бир йил ўтгач, 1946 йилнинг 8 сентябрида байрам қилинган эди. Гвардиячи Кантемиров танкчилар дивизияси Москва Қизил майдонидан жанговар марш билан ўтганди. Унинг составида машҳур Т-34 танклари, оғир ўзиюрар установкалар бор эди. Ўша куни тўплардан ўқ узиб байрам салюти берилганди.

— Танкчилар ҳозирги байрамни қандай кутиб оляптилар?

Ҳозир қўшинларда ёзги ўқиш даври тугаяпти. Шахсий составнинг бутун фикри-зикри совет қуролли кучларининг 60 йиллиги йилида жанговар ва сиёсий тайёргарликда юксак кўрсаткичларга эришишга қаратилган. Танкчиларнинг маҳоратлари далада, танкодромларда такомиллашиб бормоқда. Етмишинчи йилларнинг жангчилари танк қўшинларининг шонли жанговар анъаналарини муқаддас билиб, уларни ҳамма чоралар билан кўпайтирмоқдалар. Улар ўз касбларини севадилар, ўзларига топширилган биринчи класс техникани яхши биладилар.

Ҳозирги танкчи жангчилар Улуғ Ватан урушининг ветеранлари — боболари ва оталаридан энг яхши маънавий жанговар сифатларни мерос қилиб олганлар.

Танкчи жангчилар социалистик Ватанни пухта ҳимоя қилиш, ҳар қандай агрессорга дарҳол зарба беришни гарантияловчи ҳамиша жанговар тайёр ҳолда туришдан иборат КПСС XXV съезди совет Қуролли Кучлари олдига қўйган вазифаларни бундан буён ҳам шараф билан адо этишни ўз бурчлари деб биладилар.

*

10 СЕНТЯБРЬ— ТАНКЧИЛАР КУНИ

*

СОВЕТ танкчилари барча турдаги қўшинлар сингари социализм ғалабалари, мамлакатимиз тинчлиги ва хавфсизлиги посбонлигида сергак турибдилар. Ота ва акаларнинг жанговар анъаналарини шараф билан бойитаётган ўғлонлар КПСС XXV съезди қарорларини амалга ошира бориб тактик ўқув машқлари ва сиёсий тайёргарликда қувончли ютуқларни қўлга киритишяпти. Н-танк қисми жангчилари ҳам ўз байрамларини муносиб кутиб олаётган коллективлардан бири ҳисобланади. Суратларда: танклар маршда; коммунист А. Маслов (ўртада) лейтенант И. Мерешчук, сержант П. Мишак, младший сержант А. Трехонин ва лейтенант М. Терешковларга жанговар вазифани тушунтирмоқда.

Н. Акимов ва В. Песляк фотолари.
ТАСС фотохроникаси.

МАҚСУДНИНГ МАҚСАДИ

МАҚСУД офицер бўлишни тўсатдан истаб қолмади. Бу орзу йиллар давомида, матонатли кишилар таъсирида сайқалланиб борди.

— 5-синфда ўқиб юрган вақтимда «Фарҳоднинг жасорати» номли фильмни кўрганман. Танкчиларнинг қаҳрамонликларини кўриб албатта танкчи бўламан деб орзу қилиб юрардим. Кейинчалик ҳарбий билим юртига келишимда катта акам Акром Шерматовнинг танк қўшинларида хизмат қилганлиги ҳам муҳим роль ўйнади. Акам армиядан қайтгач, танк қўшинлари Қуролли Кучларимизда энг қудратли, аъло даражадаги техника билан қуролланган қўшинлардан бири эканлигини айтиб берган...

Тошкент районидаги Маъмуров номли 14-ўрта мактабни тугатиб қўлига етуклик аттестатини олар экан, мактаб директори Ғ. Тожибоевнинг «ўғлим энди нима қилмоқчисан?» деган саволига у:

— Танкчи офицер бўлмоқчиман, — дея баралла жавоб берди.

Улуғ Ватан уруши қатнашчиси, истеъфодаги лейтенант Ғозивой Тожибоев ўқувчисига оқ йўл тилаб шундай деди:

— Офицерлик мардона касб. Қандай унвонга эга бўлишдан қатъий назар офицерлик погонини тақиш масъулиятли ва шарафлидир. Мен урушни кўрганим, халқимиз бошига тушган заҳматлар гувоҳи бўлганим учун ҳам танлаган йўлингни қадрлайман.

Икки марта Совет Иттифоқи Қаҳрамони, бронетанк қўшинлари маршали П. С. Рибалко номли Ленин орденли Тошкент танк билим юртида серташвиш ва ҳаяжонли имтиҳон кунлари ҳам ортда қолди. Мандат комиссияси Мақсудни билим юртига қабул қилингани ҳақидаги қарорни ўқиб эшиттирганда йигитнинг қувончи ичига сиғмасди.

Раҳмон ака ҳам ўғлининг қувончини ўзиникидай билди. Ўғлини билим юртига ҳақиқий курсант сифатида кузатар экан, оқ фотиҳа берди:

— Ўғлим, билиб қўй, ҳарбий кишилар «ширин ҳаёт» кечирмайди. Лекин шунга амин бўлгинки, матонатли кишигина ҳарбий ҳаёт йўлини танлайди. Бундай киши қатъий, ботир, дадил бўлиши, хавф-хатардан қўрқмаслиги керак. Мен сени ана шундай тарбия қила олган бўлсам, ўзимнинг оталик бўрчимни бажарган бўламан.

Мана иккинчи йилдирки, Мақсуд курсант. У ҳаётидаги ҳар бир ютуғида, ҳар бир қувончида отасининг бу сўзларини эслайди.

— Биринчи бор танкка ўтирган кунимиз ёдимдан чиқмайди. Бизни танкодромга олиб келишди, — ҳикоя қилади курсант М. Шерматов. — Экипажимиздан биринчи бўлиб танкка мен ўтирдим. Ўтилган назарий машғулотлар бўйича машинани бошқаришга уриндим. Аввалига менда қатъий ишонч йўқ эди, ўзим ёш бўла туриб шундай баҳайбат танкни бошқара оламанми, дея ҳадиксирардим. Ўқишда олган кўникмалар, инструкторимизнинг бевосита ёрдамида машинани бемалол бошқара бошладим.

Албатта, биринчи қадам эҳтиётлик билан ҳаяжон ичида қўйилади. Иккинчи, учинчи ва ундан кейингилари эса қанчалик мураккаб шароитларда бўлмасин дадил ва ишонч билан ташланади. Ўқув машғулотларида ҳам, тактик машқларда ҳам ана шундай. Сутканинг қайси соатида, қандай вазиятда бўлмасин, ҳамиша жанговар топшириқ тўлиғича бажарилиши шарт.

Бўлажак офицерларни ана шундай маҳорат билан қуроллантиришга билим юртининг катта офицерларидан Мерьянов, Стоцкий, Дюкеров, Подшибякин, Васильевский, Байшаков, сиёсий бўлим бошлиғининг комсомол ишлари бўйича ўринбосари старший лейтенант Анвар Рашидов ва бошқалар каби ўз касбининг мутахассислари катта ҳисса қўшмоқдалар.

Э. ТЎХТАЕВ.

Реклама ва эълонлар

ТОШКЕНТ ДАВЛАТ ЦИРКИДА ЯНГИ МАВСУМ ОЧИЛДИ

«ҲАЙВОНОТ ДУНЁСИ—ДЎСТЛАР ДУНЁСИ»
АТТРАКЦИОНИ
ҚАТНАШАДИЛАР:

Испан корридаси, ўргатилган қўтос ва овчаркаларнинг чиқиши, айиқполвоннинг ёғоч оёқда юриши.

Раҳбар — РСФСРда хизмат кўрсатган артист Виталий ТИХОНОВ.

Бутуниттифоқ цирк ва кино артистлари кўригининг лауреатлари иштирокида

«КАВКАЗ МАНЗАРАСИ»

Шимолий ОСЕТИЯ АССР халқ артисти Ҳасанбек КАНТЕМИРОВ постановкаси.

ИККИ БЎЛИМДАН ИБОРАТ КАТТА ПРОГРАММА

«Хазилни қўй» масхарабозлар группасининг чиқиши.

Томошалар соат 19.30 да бошланади.

Касса соат 10.00 дан 20.00 гача ишлайди.

Шанба кунлари соат 16.00 ва 19.30 да, якшанба кунлари соат 12.00, 16.00 ва 19.30 да томошалар кўрсатилади.

Коллектив бўлиб келиш учун заявкалар қабул қилинади.

Корхона, ташкилот, ўқув юрти, болалар муассасаси, колхозлар ва совхозларга бориб билет сотиб хизмат кўрсатиш кассирлар томонидан бажарилади.

Буюртмалар қуйидаги телефонлар бўйича қабул қилинади: 44-35-84, 44-35-91.

ОМАДЛИ СТУДЕНТЛАР

Студент учун энг қувончли кун — 1 сентябрь. Чунки у шу куни ўз талабалик ҳаётини бошлайди. Наманган область Янгиқўрғон районидаги Алихон қишлоқ совети территориясида яшовчи Қобуловлар оиласи учун ҳам янги ўқув йили қутлуғ келди.

Ўғиллари Ўрмонжон Низомий номидаги Тошкент Давлат педагогика институти математика факультетининг охирги курсида, Ғофуржон эса ТИИМСХнинг қишлоқ хўжалигини механизациялаштириш факультети биринчи курсида ўқиш бошладилар.

Ўша куни оила қувончига-қувонч қўшувчи яна бир воқеа содир бўлди. Ўрмонжон озиқ-овқат магазинидан қайтимга олган 47155-серияли, 197-билет номерли лотереясига «Москвич-412 ИЭ» маркали енгил автомашина ютиб олди. Қобуловлар хонадони ҳар икки хурсандчиликни биргаликда нишонлади.

Т. ТЎРАБОЕВ.

СПАРТАКИАДА КУНДАЛИГИ

МУСОБАҚАЛАР, УЧРАШУВЛАР

БОКС. Ёш «чарм қўлқоп» усталарининг турнири ўтаётган «Меҳнат резервлари» комплексига ҳозир кўплаб бокс ишқибозларининг диққати қаратилган. Бу ердаги қизғин «жанг»ларда бўлажак олимпиячилар синовдан ўтишмоқда.

Мусобақаларнинг иккинчи куни 48 килограммгача бўлган вазнда тошкентлик спартакчи Ҳасан Муҳамедов рингга чиқди. Унинг рақиби Белоруссия терма командаси аъзоси Олег Смагин эди. Ҳасан «жанг»ни усталик билан ўтказиб, очколарга кўра ғалаба қозонди ва навбатдаги босқичда қатнашиш ҳуқуқини қўлга киритди. Шу вазнда қатнашган яна бир вакилимиз Семён Кантаржи қозоғистонлик тенгдоши билан куч синашди. Деярли тенг курашда ўтган бу матчда А. Баранов аниқроқ ҳаракат қилиб, устунликка эришди.

Андижонлик Владимир Бойченко мухлисларда ҳам, мутахассисларда ҳам яхши таассурот қолдирмоқда. Бокулик Жайхун Фарҳодов билан «жанг»да Спартакиадага яхши тайёргарлик билан келганлигини кўрсатди.

Кейинги жангларда икки вакилимиз муваффақиятсизликка учради. Л. Ромашкин 70 килограммли боксчилар баҳсида Украина вакили С. Клименкога, А. Аракелян (80 кг), Н. Какоринга (РСФСР) ютқазиб қўйди.

ҚИЛИЧБОЗЛИК. Шамширчилар ўртасида финал учрашувлари бўлиб ўтди. Бунда Россия Федерацияси вакили спорт мастерлигига номзод Б. Ельшаев тўртта ғалабани қўлга киритиб, биринчи ўринни олди. Ленинградлик С. Павлов иккинчи, Россия Федерацияси командасининг аъзоси Р. Содиқов учинчи ўринни ишғол қилишди.

Қизлар ўртасида рапира мусобақалари давом этмоқда. Ўтган куни бўлиб ўтган «жанг»ларда олти финалчи аниқланди. Булар тошкентлик Э. Марсагишвили, белоруссиялик И. Луговская, Россия терма командаси қиличбозлари Н. Житная ва Е. Скопцова, украиналик Н. Кухлина ва бокулик М. Мордухаевалардир.

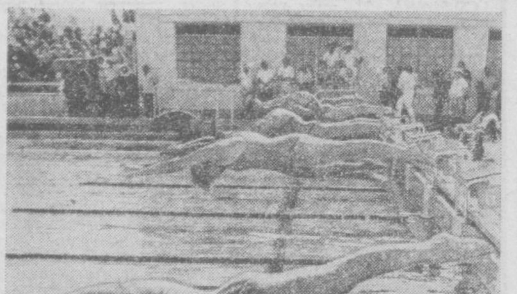

Суратда: Митрофанов номли сув спорт саройида қизлар ўртасида бўлиб ўтган сузиш мусобақалари пайти.
Ш. Иброҳимов фотоси. (ЎзТАГ).

Боксчилар турнирида В. Бойченко муваффақиятли қатнашмоқда. Суратда:. В. Бойченко «жанг» пайтида.
Е. Ботиров фотоси.

БИЗНИНГ ИНТЕРВЬЮ

СУДЬЯЛАР ТААССУРОТИ

XV Бутуниттифоқ ўқувчилар спартакиадаси штаби кун бўйи гавжум. Мусобақа ташкилотчиларининг ҳам, қатнашчиларнинг ҳам, судьялар коллегияси аъзоларининг ҳам ўзларига яраша ташвишлари кўп. Айниқса спартакиада бош судьяси К. П. Жаровнинг вақти тиғиз. У мухбиримизга беллашувларнинг дастлабки куни ҳақидаги таассуротларини қисқача айтиб берди.

— Аввало спартакиада ташкилотчилари жуда катта иш қилганликларини таъкидламоқчи эдим, — деди бош судья. — Ёш спортчилар мусобақаларда бор куч ва маҳоратлари билан қатнашишлари, бўш вақтларини кўнгилли ўтказишлари учун барча шароитлар яратилган. Беллашувлар ўтаётган спорт комплекслари ҳаммамизни мамнун этди.

Ҳар бир тур бўйича стартлар тантанали бошланмоқда. Масалан, қиличбозлик мусобақаларнинг очилиш маросимини олейлик. Бу бўлажак олимпиячиларнинг байрамига айланиб кетди. Делегациялар вакиллари колонна бўлиб параддан ўтдилар, яхши натижалар кўрсатишга сўз бердилар...

Ёш спортчилар умидни оқлашяпти. Дастлабки стартлардаги натижалароқ мутахассислар учун қувончли бўлди. Бир мисолга мурожаат қилайлик. 100 метрга қизлар ўртасида эркин сузиш мусобақаларида ўнга яқин ёш спортчи СССР спорт мастери нормативларини бажарди. Улар орасида бронза совринини қўлга киритган ўзбекистонлик Елена Холманская борлиги фақат республикангиз мухлислари учунгина эмас, бизлар учун ҳам қувончлидир. Бу мисоллар спартакиада қатнашчилари орасида Москва-80 олимпиадасида Ватанимиз шарафини муносиб ҳимоя қила оладиган спортчилар кўплаб етишиб келаётганлигидан далолат бериб турибди.

Шуниси қувончлики, мусобақаларда кўпдан бери пешқадам ҳисобланиб келган республикалар вакиллари билан қолоқлар сафидаги делегациялар спортчилари анча тенгма-тенг кураш олиб боришяпти. Бу ҳар бир команда спартакиадага масъулиятни чуқур ҳис қилиб тайёргарлик кўрганлигини яна бир марта исботлаб турибди.

— Спартакиада мусобақалари тобора қизимоқда. Бу судьялар масъулиятини янада оширади...

— Албатта, биз ҳам ёш спортчилар сингари спартакиадага катта тайёргарлик билан келдик. Мусобақаларни тажрибали, Бутуниттифоқ категориясидаги судьялар ўтказмоқдалар. Ҳозирча делегациялар вакиллари бизга ҳеч қандай эътироз билдирганлари йўқ. Спартакиада охиригача ҳам судьялик савияси шундай юқори даражада бўлиб қолишига ҳеч шубҳа йўқ.

Имкониятдан фойдаланиб яна бир марта мусобақа ташкилотчиларига ўз миннатдорчилигимизни изҳор этмоқчиман. Улар спартакиада давомида ҳам бизга катта ғамхўрлик кўрсатишяпти. Бўлажак олимпиячиларнинг кундалик программаси жуда қизиқарли тузилган. Улар мусобақалардан бўш вақтларида ўзларини оталиққа олган ташкилотлар билан турли тадбирларда иштирок этишяпти. Лекция ва концертлар, экскурсиялар улар ёдида узоқ сақланиб қолади. Бу ҳам «олимпиячилар орамизда» шиори остида ўтаётган спартакиада янада қизиқарли ва мазмунли ўтишига хизмат қилмоқда.

А. АБДУЛЛАЕВ.

Телевидение

МАРКАЗИЙ ТЕЛЕВИДЕНИЕНИНГ «ВОСТОК» ПРОГРАММАСИ

9.00 — «Вақт». 9.35 — Гимнастика. 9.55 — «АБВГДейка». 10.40 — «Ота-оналар, сизлар учун». 11.10 — «Тонгги почта». 11.40—«Тасвирий санъат соҳасида 1978 йилги СССР Давлат мукофотига номзодлар». 12.10 — Концерт. 12.20 — Болгар халқининг миллий байрами — озодлик кунига бағишланган программа. 15.10 — Л. Н. Толстой туғилган куннинг 150 йиллигига. «Сен қизиққан китоблар». 16.05 — «Спортлото». 16.20 — «Здоровье». 17.05 — Концерт. 17.30 — «Ҳайвонот оламида». 18.30 — Янгиликлар. 18.45 — «1978 йил қўшиқлари». 19.15 — «Кавказ қиссаси». Бадиий фильм, 1 ва 2 сериллар. 21.30 — «Вақт». 22.00 — «Кинотомошабинлар ҳамроҳи». 22.35— «Қўшиқ бизга ҳамиша ҳамроҳ». 23.20 — «Пойгачилар». Ҳужжатли фильм. 23.50 — Янгиликлар.

ЎЗБЕКИСТОН ТЕЛЕВИДЕНИЕСИНИНГ ПРОГРАММАСИ

10.00 — Янгиликлар. 10.10 — «Куйла, ёшлигим». 10.50 — «Сўнгги суҳбат». (телеповелла). 11.40 — «Ота-оналар учун консультация». 12.10 — «Шеърият мухлисларига». 12.30 — Мактаб ўқувчиларининг Бутуниттифоқ XV спартакиадаси. 13.00 — «Ҳанжар». Бадиий фильм. 3-серия. 14.10 — «Замандас». 17.35 — Мультфильм. 17.50 — Концерт. 18.25 — «Болгар халқининг миллий байрами». 18.45 — «Ёшлик». 19.15 — «Ахборот». 19.30 — «Оламга саёҳат». 20.30 — «Ахборот». 20.50 — Н. Назаров куйлайди. 21.30 — «Вақт». 22.00 — «Ноз-неъмат бунёдкори». 22.15 — «Ажал шамшири». Телетеатр. 1-қисм.

ТОЖИКИСТОН ТЕЛЕВИДЕНИЕСИНИНГ ПРОГРАММАСИ

17.30 — Душанба кўрсатувлари.

Театр

НАВОИЙ НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК КАТТА ТЕАТРИДА — 9/IX да **Борис Годунов**, 10/IX да **Золушка** (кундузи), **Флория Тоска** (кечқурун).

ҲАМЗА НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК КАТТА ТЕАТРИДА (Ленин комсомоли номли марказий Маданият ва истироҳат боғида) — 9/IX да **Парвона**, 10/IX да **Келинлар қўзғолони**.

МУҚИМИЙ НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ МУЗИКАЛИ ТЕАТРИДА — 9/IX да **Нурхон**, 10/IX да **Тошкентнинг нозанин маликаси**, 11/IX да **Она қизим**.

Цирк

ТОШКЕНТ ДАВЛАТ ЦИРКИДА — 9/IX да 16.00 ва 19.30 да, 10/IX да 12.00, 16.00 ва 19.30 да **«Ҳайвонот дунёси — дўстлар дунёси»** аттракциони (ўргатувчи РСФСРда хизмат кўрсатган артист В. Тихонов).

●

ЎЗБЕК ДАВЛАТ «ЁШ ГВАРДИЯ» ДРАМА ТЕАТРИДА
11 СЕНТЯБРЬ СОАТ 19.00 ДА
Ҳамза Ҳакимзода Ниёзий
«ИШҚ ҚУРБОНЛАРИ»
СПЕКТАКЛИ БИЛАН
ЎН БИРИНЧИ МАВСУМ ОЧИЛАДИ.

●

ТОШКЕНТ «ВОДОКАНАЛ» ТРЕСТИ ҲАММА АБОНЕНТЛАРГА 1978 ЙИЛНИНГ 1 ОКТЯБРИГАЧА

1978—79 йил қиш даврида фойдаланиш учун водопровод ва канализация хўжалигини тайёрлаб қўйишни

ТАКЛИФ ҚИЛАДИ

Водопровод-канализация хўжалигини қиш даврида фойдаланишга тайёрламаган абонентларнинг водопроводи огоҳлантиришсиз шаҳар водопроводидан узиб қўйилади.

Редактор А. ИСМОИЛОВ.

БИЗНИНГ АДРЕС: 700000, ГСП, Тошкент, ЛЕНИН проспекти, 41

Редактор ўринбосарлари — 335885, 325747, 337916, 325748; масъул секретарь — 334808, 32533; секретариат — 335750; БЎЛИМЛАР: оммавий ишлар ва хатлар — 334048; партия турмуши — 325778; пропаганда — 325645; саноат, капитал қурилиш ва транспорт — 325749; қишлоқ хўжалиги — 325647; маданият — 325558; адабиёт ва санъат — 325767; совет қурилиши — 325553; ахборот, спорт ва ҳарбий ватанпарварлик — 325733; рассом — 325645; фотомухбир — 325894.